

Debesuota, dieną 30°, naktį 25.
Saulė teka 7:12, leidžiasi 4:52.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Penktadienis, Sausio-January 22 d. 1971 m.

Kaina 10c

18

NAUJA PREZIDENTO PROGRAMA AMERIKAI

SOVIETU PRAMONEI DAR NEPAVYKO, VARGU AR PAVYKS, PASIVYTI JAV

VIENA. — Amerikietis Donald Shanor iš Austrijos rašo apie sovietų pramonės atsilikimą nuo Amerikos ir primena 1961 metus, kada sovietų vadai žadėjo per 10 metų ne tik pasivyti Ameriką, bet ją ir pralenkti. Šie pažadai liko neištesėti. Komunizmas dažnai naudoja klasikinę techniką: dideliais pažadais nutraukti gyventojų dėmesį nuo vargingos realybės. Kada buvo pašalintas daug žadėjęs Chruščiovas, sovietų naujieji vadai sumazino jo ekonominius planus iki realiausių, tačiau ir tie per praėjusį dešimtmetį nebuvo įgyvendinti. Sovietų įmonių ir darbininkų produktyvumas nesudaro nei pusės amerikiečio produktyvumo, taigi normaliose sąlygose skirtumas tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos ne mažės, bet gali tik didėti.

Sovietų gyventojas vis dar turi didelę savo uždario dalį atiduoti už drabužius ir maistą. Sovietų šeima tam pačiam maistui kiekį turi dirbti 82 val., už kurį amerikiečių šeima tedirba 12 valandų. Nors butai sovietų gyventojams mažiau kainuoja, tačiau jų taip trūksta, kad naujai šeimai tenka laukti daug metų, kol ji gausa mažą butelį.

Pripažįstama, kad sovietų pramonė pasiekė žymių laimėjimų anglies, plieno, cemento ir ypač naftos produkcijoje. Tačiau modernioji pramonė jau nebe naudoja pilno produkcijos kaip savo laimėjimų mastelio. Šiais laikais svarbiau, kas daugiau pagamina kompiuterių, o ne plieno. Sovietai modernioje technologijoje nuo vakarų atsilikę 10-15 metų.

Dėl sovietų atsilikimo kaltinama bloga organizacija ir darbininkų nenoras dirbti. Patys sovietai kaltina girtuoklaviu, absenteizmu, vagystes ir, apskritai, "darbo disciplinos stoką". Daug kenkia ideologinis davatkiškumas. Stalinas žiūrėjo į moderniąją elektronikos pramonę su nepasitikėjimu. Ideologiniai varžtai neleidžia siekti įmonių pelno, nes pelnas laikomas buržuazine atgryvena.

Pats Kosyginas pareiškė prieš kelis metus, kad Amerikos pramonė yra geriau tvarkoma, organizuojama, produkcija daugiau suderinta su vartotojų poreikiu, nors pats amerikietis darbininkas ir lengviau dirba už sovietinį darbininką.

Nikitos memuarai esą autentiški

WASHINGTONAS. — Valsybės departamente buvo sušaukta 30 asmenų grupė, susidedanti iš sovietų reikalų ekspertų, svarstyti Amerikoje skelbtų Nikitos Chruščiovo atsiminimų autentiškumą. Posėdžiuiose dalyvavo ir vyriausybės sovietų reikalų specialistai, žvalgybos pareigūnai, buvę ambasadoriai.

Apsvarstius atsiminimų klausimą, buvo prieita išvados, kad Chruščiovo atsiminimus, kurie jau išleisti atskira knyga, reikia laikyti autentiškais. Kartu pareikšta nuomonė, kad atsiminimai į vakarus pateko su kai kurių sovietų pareigūnų žinia. Jiem greičiausiai nepritaria dabartinė vyriausiosios partijos vadovybė su Brežnevu priekyje. Atsiminimuose yra vietų, su kuriomis sovietų pareiškimai nesiderina, būtent aiškiai pripažįstama, kad Sovietų Sąjunga 1939 m. puolė Suomiją ir kad šiaurinė Korėja puolė Pietinę Korėją 1950 m.

IŠ VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — Gallupo viešosios opinijos apklausinėjimas parodė, kad 78% Amerikos studentų didžiuojasi esą amerikiečiai ir 15% — nesididžiuoja. Klausiami apie revoliucijos reikalingumą, siekiant pasikeitimų Amerikoje, 50% atsakė, kad pakaitinymui reikia siekti taikiomis priemonėmis, o 42% galvoja, kad reikalinga revoliucija. Kitas klausimas parodė, kad 44% studentų galvoja, kad smurtas yra pateisinamas. Suaugusių tarpe tik 14% pateisina kartais smurtą, o 81% jo nepateisina niekad.

WASHINGTONAS. — Dvi Rumunijos prekybos delegacijos lankosi Amerikoje, kur jos ieško įmonių, norinčių steigti skyrius Rumunijoje.

BEIRUTAS. — Palestiniečių organizacijos pakeitė nuomonę ir emė nebesipriešinti arabų-žydų deryboms. Jos tik reikalauja, kad tos derybos nepamirštų palestiniečių pabėgėlių interesus.

WASHINGTONAS. — Pentagonas prašo vyriausybės atnaujinti gydytojų į kariuomenę šaukimą, nes trūksta savanorių daktarų. Jų skaičius nukrito 40%.

HAGA. — Olandijos teismas nuteisė 35 Indonezijos emigrantus iš Amboina salos, kurie puolė Indonezijos ambasadą ir nušovė olandą policininką. Bausmės paskirtos nuo keturių mėnesių iki trijų metų kalėjimo.

SINGAPURAS. — Britanijai pavyko atidėti ginklų pardavimo Pietų Afrikai nutarimą, kuris komonvelto konferencijoje sukėlė daug triukšmo. Buvo sudaryta komisija, kuri tą klausimą išnagrinės. Komisijoje bus: Britanija, Kanada, Australija, Ceylonas, Indija, Jamaika, Malaizija ir Nigerija. Komisijoje nėra karingųjų Afrikos valstybių, kurios prieš tą ginklų pardavimo smarkiai kovojo.

Demokratų sen. Robert Byrd kandidavo demokratų partijos senatorių tarpe į Edwardo Kennedžio turimą vietą — "botagą" — whip, kuriuos turi abi partijos kongrese ir ją laimėjo.

Juoda komunistė Angela Davis Kalifornijos teisme tariasi su savo advokatais. Ji kaltinama šamokslu, pagrobimu ir nužudymu, kuris įvyko praėjusia vasarą teismo salėje, kur žuvo teisėjai ir dar trys asmenys.

Simokaičių bėgimas

DETROITAS. — Abu didieji Detroito laikraščiai: "Detroit Free Press" ir "Detroit News" žinią apie Okupuotoje Lietuvoje nuteistus Vytautą ir Gražina Simokaičius įsidėjo vedamųjų skyriuje.

Nepatikrintomis žiniomis, Simokaičiai būtų pavykę pabėgti lėktuvu į Švediją, tačiau keleivinį lėktuvą pasiviję sovietų kariniai lėktuvai ir privertė jį nusileisti. Kitos žinios sako, kad Simokaičių pagrobta lėktuvas buvo priverstas nusileisti Rygos aerodrome. Lėktuve buvo 12 asmenų.

Nepatikrintomis žiniomis iš Lietuvos, Simo Kudirkos žmona Genė su dviem vaikais buvo išsiųsta į Sibirą.

Žydų lygos boikotas sovietų prekėms

NEW YORKAS. — Žydų gyvybės lyga sustabdė sovietų diplomatus persekiojimą, tačiau paskelbė boikotą toms amerikiečių biznio bendrovėms, kurios prekiauja su Sovietų Sąjunga. New York'e yra įstaiga, kurioje kiekvienas noris prisidėti prie boikoto, gali sužinoti kokias prekes ir įmones boikotas liečia. Teikia paskambinti tel. 594-2689. Lyga boikotuos ir sovietų kultūrinio bendravimo programoje atsiųstas menines grupes ir sieks tokių bendravimo tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos užbaigimo. Lyga jau rengiasi Sibiro šokėjų ir Omsko dainininkų grupės koncerto Carnegie Hall sausio 28 d. boikotavimui.

Kultūrinis bendravimas Amerikos vyriausybės yra laikomas naudingu Amerikai, kuri nuveža už geležinės uždangos savo idėjas, muziką ir meną. Susidomėjimas amerikiečių menu yra milžiniškas. Kada pernai Sovietijoje lankėsi Alvin Ailey šokėjų grupė ir pasirodė Maskvoje, Leningrade, Donecke, Kijeve, Vorosilovgrade ir Zaporožėje, pridodant televizijos pasirodymą, grupės šokius stebėjo 22 milijonai sovietų žmonių. Vien koncertus aplankė 60.000. Leningrade publika po koncerto kėlė ovacijas 23 minutes, šaukdama "spasibo". Ši modernių šokių grupė sudaryta beveik iš vien negro.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Buvęs prezidentas Harry Truman paguldytas Kansas City ligoninė. Jis turi 86 m.

◆ Senatorius Ed Kennedy pralaimėjo demokratų tvarkdario senatę vietą. Nauju Whipu išrinktas sen. Robert Byrd.

◆ Sudužus Prancūzijos lėktuvui, žuvo 19 asmenų, jų tarpe 3 generolai ir 7 atominės energijos valdybos pareigūnai.

◆ Peru keieivinis lėktuvas nukrito su 31 asmeniu.

◆ Italijoje žuvo 28 m. ispanas sportininkas rogučių lenktynėse.

◆ Kambodijos kariuomenė atsiėmė iš komunistų svarbų kalnų tarpekį, per kurį eina greitkelis į pajūri.

◆ Kuba ir šiaurės Vietnamas pasirašė Hanojuje naują prekybos sutartį.

◆ Nauja darbo sutartį pasirašė Kanados Fordo darbininkai.

◆ Izraelio vyriausybė laukia iš svetur gyvenančių žydų milijono dolerių aukų ateinantiems 71-72 metams. Suma padidinta 200 dolerių. Jon neįeina Amerikos žydų suaukojamų sumos.

◆ Gdanskio uosto ir laivų dirbtuvių darbininkai tęsia "dirbk pamažu" streiką.

MONRAVIA. — Ginejos finansų ministris patvirtino žinią, kad katalikų arkivyskupas Ginejoje Tchidimbo sėdi kalėjime už šnipinėjimą. Vienas vokiškas, kuris buvo suimtas kaip šnipas, kalėjime nusizūdęs. Vakarų Vokietija reikalauja, kad būtų sugrąžintas jo kūnas.

Sen. Edward Kennedy 92-ame kongrese pralaimėjo partijos whipo vietą.

Jungtinės Tautos ieško sekretoriaus

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų gen. sekretorius U Thant'as dar kartą pareiškė, kad jis nori gruodžio mėn. po 10 tarnybos metų pasitraukti iš tų pareigų. Delegacijos jau pradėjo darytis naujo kandidato į sekretoriaus vietą. Suomija pasiūlė savo ambasadorių Max Jakobsoną, kurio kandidatūra jau parėmė visa eilė valstybių.

U Thant'ui sulaukė 62 metų, o Jakobsonas yra 47. Suomija yra maža, neutrali valstybė, kas jo kandidatūrai gali tik padėti. Jį remia Afrikos valstybės, nors kai kurie delegatai sako, kad Jungtinės Tautos jau turėjo sekretorių iš šiaurės Europos: norvegą Trygve Lie ir švedą Hammarskjöldą. Dabar atėjus laisbos kitiems kontinentams duoti sekretorių. Tarp kitų kandidatų minimi: austras Kurt Waldheim, princas Sadruddin Aga Khan, Čilės Frei Montalva ir kiti.

Išleidžia šnipą aplankyti tėvą

WASHINGTONAS. — Valsybės departamentas paskelbė, kad vyriausybė sutiko išleisti važiuoti namo nuteistą sovietų šnipą Igor Ivanovą, žmoniškumo sumetimais. Jis 1964 metais buvėjęs, kuris buvo suimtas kaip šnipas, kalėjime nusizūdęs. Vakarų Vokietija reikalauja, kad būtų sugrąžintas jo kūnas.

Už Ivanovo paleidimą departamentas nieko iš sovietų neprašė ir nieko negavo. Sovietų ambasada pažadėjo, kad Ivanovas sugrįš, jei jis bus reikalingas Amerikos teismui. Ivanovas buvo suimtas kartu su kitu rusų šnipu Butenko, kuris teisme gavo 30 metų kalėjimo.

SAIGONAS. — Marijuanos naudojimas, jos turėjimas ir transportavimas vieną JAV aviacijos pulkininką atvedė į teismą. Pulk. Gerald Kehri, 46 m., iš Minnesotos Vietname buvo suimtas.

ŠIANDIEN PREZIDENTAS NIXONAS PASKELBS VYRIAUSYBĖS PLANUS

WASHINGTONAS. — Šiandien vakare prezidentas Nixonas pasakys svarbią State of the Union kalbą, kurioje jis pristatys savo planus ateinančiam kongresui. Tai kalba prezidentas ilgai rengėsi, tarėsi su patarėjais ir su įvairių klausimų specialistais. Jo naujieji įstatymai lies daugiausia naminių reikalų: šalpos taisyklių reforma, sveikatos draudimo pagerinimą ir miestų parėmimą federalinėmis lėšomis. Naujasis 92-tras kongresas nebus prezidentui palankesnis už buvusį, kuris daug prezidento planų atmetė. Kongrese yra 254 demokratai ir 180 respublikonų, senatė 55 demokratai ir 45 respublikonai.

Siūlo valstybinį sveikatos draudimą

WASHINGTONAS. — Prasi-dedant naujai JAV kongreso sesijai, darbo unijų federacija vėl įnešė savo pasiūlymą įvesti Amerikoje valstybinį sveikatos draudimą. AFL-CIO organizacija pasisakė už programą, kurią jau anksčiau parėmė keturių didelių, nepriklausomų unijų: automobilių, darbininkų, tismsteriai, angliakasiai ir chemikalų darbininkai.

Panašią programą buvo pasiūlęs miręs automobilių darbo unijos prezidentas Walter Reuther 1969 metais. Pernai valstybinį sveikatos draudimą su unijų parama buvo pasiūlęs demokratė atstovė iš Michigano Martha Griffiths. Abu minėti planai yra panašūs. Planas finansuojamas savaitinėmis darbininkų ir darbdavių kontribucijomis, kurias papildė federalinė valdžia iš savo išdo.

Darbo unijų sveikatos programa Atstovų Rūmuose pasiūlys šį kartą Kalifornijos atstovas James Corman, kuris yra ir lėšų komiteto narys. Senate pasiūlymą remia 17 senatorių, jų tarpe sen. Edward Kennedy ir sen. John Sherman Cooper.

Šelpiama šeima su milijonieriais

NEW YORKAS. — Viešbutis Waldorf-Astoria New York'e yra žinomas, kaip prabangiausias ir brangiausias, kuriame sustoja karaliai, filmų žvaigždės, prezidentai ir milijonieriai. Miesto šalpos valdybos valdininkai apgyvendino tame viešbutyje negrą su keturiais vaikais, nes ji neturėjo kur gyventi. Už dvi dienas šalpos įstaiga sumokėjo viešbučiui 152 dol.

Meras John Lindsay, sužinojęs iš laikraščių apie šį įvykį, įsakė per 24 val. reikala iširti ir tuoj pašalinti pareigūnus, kurie pasiuntė šalpa gaunančią šeimą į Waldorf-Astorią. Viešbučio direktorius pareiškė, kad jam vistiek, kas gyvena viešbutyje, jei tik padariai elgiasi ir užsimoka. Negrės vaikams, kurių amžius 10, 13, 15 ir 18 metų, labai patiko sėdėti viešbučio vestibiulyje ir stebėti praeinančias filmų žvaigždes ir kitus žymius svečius.

WASHINGTONAS. — Per 10 dienų Ekvadoras iš amerikiečių žvejų laivų išreikalavo 484.600 dolerių baudų už žvejųjimą arčiau, kaip 200 mylių nuo Ekvadoro krantų.

SANTA CRUZ. — Hipis, kuris buvo teisiamas už dr. Ohta šeimos išžudymą, per advokatą prašo, kad psichiatrai jį apžiūrėtų ir pripažintų nesveiku.

Senato daugumos vadas Mansfieldas jau pareiškė, dar neišgirdęs prezidento pasiūlymų, kad lėšų paskirstymas miestams, Seimų pašalpų planas ir užsienio politikos klausimai susilauks kongrese pasipriešinimo.

Su šios dienos prezidento kalba prasideda ir antroji jo vyriausybės kadencijos pusė. Stebėtojai, kurių nėra nė vieno visiš-kai objektyvaus, apžvelgdami ligšiolinę Nixono vyriausybės veiklą, sutinka, kad užsienio politikoje yra nemažai padaryta. Nixonas neskelbė iškilmingų šūkių, kaip prieš jį buvę prezidentai: JF Kennedy su "New Frontier" ir L.B. Johnsonas su "Great Society". Prezidentui Nixonui pavyko sumažinti Amerikos karinių išlaidų Vietnamui, jis per-tvarkė pašto valdybą, sumažino neramumų universitetuose ir riaušies miestuose, tačiau jam nepavyko sustabdyti infliacijos, padidėjo bedarbių skaičiai, nesumažėjo skurdas, miestų problemos nepavyko laimėti juodu jų piliečių pasitikėjimo.

Naujasis kongresas jau svarstoma, kaip pagreitinti darba senatę, kaip išvengti kenksmingų trukdymų. Bandoma reformuoti komitetų sistemą, kurioje senesnieji, ilgiau kongrese užsi-buvę atstovai, gauna įtakingas komitetų pirmininkų vietas. Abi partijos kovos prieš politikų vėlavimą, prieš jų nedalyvavimą posėdžiuose. Bandoma padaryti kongreso procedūrą lankstesnę, darbinesnę.

Tarp naujų senatorių, šioje sesijoje pasirodė jau buvęs senatoriumi Hubert Humphrey. Jis pareiškė spaudai, kad "prezidentas dar mane išgirs". Jis rengiasi kritikuoti vyriausybę daugiausia dėl naminių klausimų.

Karo atsiminimai giria Chruščiova

MASKVA. — Naujai išleis-tuose maršalo Ivano Bagrami-jano atsiminimuose pastebimas naujas tonas. Knygoje labai iš-giriamas Nikita Chruščiovas, su kuriuo karo metu maršalui Bagramijanui teko dirbti štabuose pietvakarių fronte, Ukrainoje. Kitose panašiose knygose apie Chruščiova nieko nėrašoma. Istortijos knygos paminė Chruščio-vą labai trumpai, nenurodyda-mos jo eity pareigų.

Kaip žinoma, ir Chruščiovas yra gražiai atsiliepięs apie maršalą, kuris ir dabar, 73 metų sulaukęs, dar yra partijos centro komiteto narys ir gynybos minis-terio pavaduotojas.

Knygoje rašoma, kaip Chruščiovas paruošė Kijevo gyvento-jus miesto gynyminį, kai vokiečiai pradėjo artintis. Stalinas įsakė miestą ginti ir čia žuvo daug civilių ir karių. Jų tarpe buvo armijų grupės vadas gen. Michail Kirponos, o polittrukas gen. Vasuginas nusizūdęs.

Bendras žvilgsnis į Liet. Bendruomenę

Vytautas Vaitiekūnas parašė straipsnių seriją „Drauge“ apie Lietuvos bendruomenės organizaciją. Jo išvada: būti lietuvių — reikiama priklausyti šiai organizacijai, kurios vadai demokratiškai renkami.

Kodėl tokie straipsniai ir koks jų tikslas? Per paskutinius 5,000 metų, kada užrašyta istorija, vis išryškėja kurio nors individo ar grupės noras dominuoti gyvenime. Tėra siūlomas tik vienas kelias. Mes žinome judaizmą — krikščionybę — musulmonų šeimą, kuri savo netolerantiškumui žudė, plėšė ir kūrė imperijas. Vakarų pasaulyje daugiausia buvo atsilikusi Rusija, bet su Petru Didžiuoju ir Nikalojum Pirmuoju prasižėrė į pasaulio areną. Kai Vakarų Europoje atsisakoma ideologijos ir bandoma nuomones derinti, Rusijoje prigijau religija — komunizmas, kuris plėšia ir žudo, spaudžia ir terorizuoja dėl naujo dievo „Istorinės būtinybės“ ir išrinktųjų žmonių „Proletariato“. Ateityje, kai Kinija taps svarbiausia šalimi, tenka tikėtis, jog iš Europos jai eksportuos komunizmas bus praėjęs ir jį savo pažanga grįs savo tūkstantmetinėmis kultūrinio sugyvenimo tradicijomis.

Vytautas Vaitiekūnas yra mililitantiškos katalikybės atstovas. Jis ir jį panašūs sugalvoja naują kelią visus apjungti po vienu stogu. Ir štai atsirado Lietuvos bendruomenės organizacija, kuri yra visų lietuvių motina (bažnyčia) ir kas ne su ja, tai prieš ją. Ji tik viena atlieka demokratizmo, bet ir tikro palaimingus darbus ir kas ne nuoširdumo ir dvasinio atvirumo.

per ją, tai yra atskalingi išpuoliai. Šiai pasenusiai sąvokai prikerktas ir Vakarų pasaulio modernus priekonis: turime tik vieni demokratiškus rinkimus.

Advokato Vaitiekūno teisinės žinios labai silpnos ir naivos. Gyvendami užsieniuose neturime savo valstybės. Visų lietuvių rinkimų nėra ir negali būti. Yra įvairios organizacijos, kurios turi savo narius. Ten vyksta vieninteliai demokratiniai rinkimai, kur, jie — pripažįstami. Amerikos Lietuvių Tarybos kūrėjai suprato, jog tegalima turėti visų organizacijų bendrą vienetą, kuris rotaciniu ir kitokiais būdais išlaikytų demokratiškumo principą. Kitas advokatas Jonas Jasaitis šį principą pilnai suprato ir veikė Altoj ir Bendruomenėje, pastarąją laikydamas vieną iš gausesnių organizacijų. Būtų įdomu išgirsti Jono Jasaičio mintis apie Vaitiekūno straipsnius, nes Jonas Jasaitis atstovauja Bendruomenėje poleikų universalumo pradą, o ne suniveliaimą ką atstovauja Vytautas Vaitiekūnas.

Ideologijai reikalingas asmenybės kultas. Bendruomenininkai tokios asmenybės dar nepasigaminę ir vargu ar turės. Geros valios bendruomenininkas šiandien jau miręs Juozas Bačiūnas yra užmirštas dabartinių bendruomenininkų. Jo vieton statomi netolerantiški Barzdukai, Kamantai ir kt. Tačiau jų asmenybės nublūksa šalia Juozo Bačiūno, kuris ilgą gyvenimą Amerikoje išmoko ne vien tik tai prieš ją. Ji tik viena atlieka demokratizmo, bet ir tikro palaimingus darbus ir kas ne nuoširdumo ir dvasinio atvirumo.

Wisconsinie ūkininkas įdėgia savo karvėms ūkio ženklą „SC“ Cold Springs nes paskutiniu metu padažnėjo galvijų vogimas iš laukų. Kaip „laukiniuose vakaruose“, karvėms įdėginami ženklai niekada nepraņyksta. Tik dabar įdėginimas vyksta elektriniu įrankiu.

mo. Dabar bendruomenininkai žvelgia į mūsų jaunų akademikų gretas: gal ten atsiras vadas? Sušaukta mokslininkų konferencija ir ten eksponuoti keli kandidatai. Tačiau jie tik specialistai ir neturi platesnio poleikio. Atsiradęs mokslininkų laikraštukas Akiračiai, jau vien vardu išduodąs savo propagandiską paklusnumą ir indoktrinavimą, nepagamino naujos asmenybės ir turėjo remtis neo-hitlerizmais kaip kad Barzdukas ir Nainys sukurė organinę lietuviybę. Savo ilgą žvilgsniu naujoje akademijoje kartojė nematav iškilų asmenybę, nes daugumoje jos nėra individualistinės, o tik begandios su minia. Išimtim yra Algirdas Budreckis, kuris yra Amerikos lietuvis, o ne po Antrojo Karo imigrantas, kurio mintys visuomet naujos ir šviežios. Tačiau Algirdas Budreckis yra demokratas ir šiais laikais nekils į napoleonišką sostą. Todėl bendruomenininkai jį taip smarkiai boikotavo ir boikotuoja, net nepakviesdami į aną mokslininkų suvažiavimą. O Algirdas Budreckis yra atvirų akių istorikas. Parašė net knygoje anglų kalba apie lietuvių tautos sukilimą prieš rusus 1941 metais. Bet jis išklaušė visų pasakojimų. Juozas Brazaitis, frontininkų vadas, tenorėjo tik vienos versijos. Užtat natūralinės Budreckio vietos Lietuvių Bendruomenės organizacijoje laukia padlaižių minia: Akiračių mokslininkai balzamuotojai įamžinanys Barzduką organinės lietuviybės tėvu.

Pasitikima Amerikos lietuvių protu, jog Vytauto Vaitiekūno didybės ambicijos bus užmirštos su jų perskaitymu. Yra atavizmo žymy, bet vienas milijonas Amerikos lietuvių yra per daug sudemokratėjęs, kad grįžtų į praeitį. Nors mariojonai ir praneškonai remia mūsų tarpe šį naująjį militantišką katalikiškumą, bet tos vienuolijos irgi ilgai Amerikoje išgyveno, ir nepasiduoda militantų kontrolei — aišku, savo pinigų Vaitiekūnams, Brazaičiams, Nainiams neperleis (Barzdukas yra Clevelande toli nuo vienuolių). To atavizmo atsisakė net ir Amerikos lietuvių komunistai, pagaliau praregėję, jog komunizmas neeksploatuojama prekė į Vakarų ir nuleido savo sparnus.

Prof. Ignas Končius Matulaičio namuose

Sausio 3 d. dr. Baly Matulionis ir Jackus Sonda aplankė savo seną bičiulį prof. Igną Končių, kuris šiuo metu yra Matulaičio senelių namuose Putname.

Jie sutiko profesorį vežamą mankštintis — antrą kartą gyvenime mokytis vaikščioti. Jis svečius pažino, susijaudino, apsišarojo. Mankštytosi pamoka, žinoma, buvo atidėta, buvo sugrįžta į profesorius kambary ir kalbėtasi.

Profesorius atrodo gerai, nesumenkęs. Jis pasakojo, kad, gyvendamas pas savo sūnų Eristolį, Conn. senu įpratimu kasdien vaikščiodavęs 2-5 kilometrų pėsčias. Vaikščiojė ir aną nelemtą praeito rudens dieną, bet staiga lyg iš miego atbudęs ir pamatęs, kad esąs ligoninėje. Pasirodė, jis netekęs samonės, kritęs ant žemės, bet dėl to tik rankos ir veidas likę šiek tiek apdraskyti, gi jokia kita kūno dalis nelaimėje nesužalota. Bet to įvykio rezultatas — kojos nepakelia kūno, bijo atsistoti. Bet šiaip kojos neparalyžiuotos, jis gali jas judinti. Sako, gal jis gana stipriai jomis spirti, bet atsistoti — ne. Jam nieko neskauda, gerai valgas ir miegas.

Profesorius jaučias, kad sveikata po truputį gerėjanti. Vaikščiojimo pamokos duoda naudos, ir turi vilties, jog greitai galėsias ir savo kojomis vaikščioti. O tas kojas kadaise turėjęs labai geras, mėgdavęs pėsčias toli vaikštinėti ir daug mylių yra jomis nužingsniajęs.

Aplinka gera. Kambarys gražus, jautus, valgis esąs sotus, patarnavimas geras. Nesąs čia ir visiškai užmirštas. Ten pat gyvena senas pažįstamas dr. Motiejus Nasvytis, prel. Pranciškus Jūras. Jie dažnai ateina pasikalbėti.

Iki šiol profesorius neturėjęs akinių, todėl negalėjęs nieko skaityti. Dabar juos įsigijęs, galėsias įvairiau laiką praleisti.

Abu lankytojai prof. Končiaus jau nebuvo matę apie puspenktų metų, bet dabar jokio didesnio išorinio skirtumo nepastebėjo.

Reikia tikėtis, kad, sveikatai

Antanui Bimbai garbės daktarą nesuteikė Amerikos universitetai, bet Vilniaus universitetas, kurio jauni žmonės irgi nebūti jokių iliuzijų apie komunizmo religiją. Vytautas Vaitiekūnas bando mus sugrąžinti praeitin, nes jo ateitis yra praeitis. Tai savotiškas intelekto trūkumas, kai kas nenorėjo suaugti ir kažkur paliko neužaugusių vaikų. Tačiau būtų klaidinga neregauti jį jo užimtą liniją, nes ji yra mūsų organizacijų nesugyvenimo priežastis. Saulius Šimoliūnas

„NAUJIENOS“ KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Kuo skiriasi skurdžiai nuo pasiturinčiųjų

Chicago's sveikatos Tarybos išleistame raporte apie medicinos globą mieste yra vaizdžiai parodyta, kuo skurdžiai skiriasi nuo pasiturinčiųjų. Beturčių gyvenamuose Chicago's miesto kvartaluose yra: 50 nuosimčių didesnės gimimų ratos;

Ignas Končius, Purvacių kaimo, Zarėnų valsč., Telšių apskr. 1886 m. liepos 31 d. gimęs žemaitis, profesorius, fizikas, visuomenės veikėjas ir t. t., yra nepaprastai didelį raštišką krautį per savo gražų amžėlį sukrovęs. Iki 1961 metų, kol Nida išleido jo 2 tomų „Zemaičio šnekas“, jis jau buvo parašęs ir išleidęs 10 savo kruopštaus mokslinio tyrinėjimo veikalų, kurių tarpe Palangos kraštas, žemaičių padangės kryžių ir kopytėlių statistika ir medžio drožinių gintajam kraštui atminti, ir dar buvo likę dešimt neįšleisti darbų, jų tarpe Stefano Batoro universitetas — Vilniaus universitetas Vilniuje; Kalinio primestinės laisvės kelios dienos — Cervenė, ir šis tas apie žemaičių padangės kryžių ir kopytėles.

- 400 nuosimčių daugiau gimdymų ne ligoninėse;
- 100 nuosimčių daugiau kūdikių mirčių; jaunesnių kaip 20 metų amžiaus; 450 nuosimčių daugiau pavainikių (benkarų);
- 200 nuosimčių daugiau pirmo laiko gimimų;
- 60 nuosimčių daugiau per ankstybų mirimų;
- 200 nuosimčių daugiau apsigimimų džioga;
- 550 nuosimčių daugiau apsigimimų venerinėmis ligomis;
- 50 nuosimčių mažiau daktarų; 700 nuosimčių mažiau Sveikatos tarybos sertifikuotų medicinos specialistų; ir
- 40 nuosimčių didesnis mirtingumas.

PIRMAS KARTAS

Maziukas Petriukas su savo močiute pirmą kartą nuėjo į bažnyčią.

— Petriuk, ar moki atsiklaupyti? paklausė močiutė.

— Ne, nemoku, pašnibzdėjo vaikas, — bet aš moku verstis per galvą!

— Aristophanas buvo geriausias graikų komedijų rašytojas pirmame periode (4 šimt. pr. J. Pr. Kristų).

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakojimų. Dabar jie gali pasiklausti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemą pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijūgins kiekvieną, kas jį atsimeina ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių sveuosų gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA „NAUJIENŲ“ ADMINISTRACIJOJE

Not everyone buys Bonds for retirement.

Not everyone agrees. Especially since the new higher interest rates went into effect. U.S. Savings Bonds now pay 5% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% for the first year; thereafter 4.25% to maturity). Interest like that makes Bonds a great way to save for the extra things that make living a little bit more fun. Bosts, vacations, campers, a place at the lake or in the mountains. Things you can enjoy while you're still feeling young. You can get your savings plan started by joining the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-a-Month Plan where you bank. Start saving now. Bonds are far more than just saving.

Read on, Mr. When, where, or whenever, we explain them. When needed, they can be cashed at any bank. They may be deferred until retirement. Just always remember: Bonds are a good way to save.

Take stock in America. With higher paying U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Ilgametis BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS
 404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
 Kieti viršeliai \$4,00, minkšti — \$3,00.
 Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knyga pasiūsiame adresuoti, jei pasiūsię čekį ar Money Order lokiu adresu:
NAUJIENOS
 1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

- Sek pasaką, mamytė, apie senus laikus, kai ativarai ir laumės skrajojo po laukus... S. Petersonienė
- Poezija ir pasakas yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krykštavimai. Naujienose galima gauti šių perų ir žemėlačių mūsų mažiesiems bei jaunimui:
- 1. N. Butkienė, **VELYKŲ PASAKOS**, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVI-NUKES, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
- 2. Vanda Frankienė-Vaitiekienė, **ŠOKOLADINIS KISKELIS**, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitis iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1,50.
- 3. A. Giedrius, **MURKLYS**, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Šimankienė iliustruota, 130 psl., \$1,80.
- 4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, **LAUME DAUME**. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.
- 5. Maironis, **JAUNOJI LIETUVA**, poema. 118 psl., \$1,00.
- 6. Tyruolis, **TEN, KUR NEMUNAS BANGUOJA**. Skaitymai, gramatika, tėvėnės pažinimas, dainos. Gausiai iliustruota, kietais viršeliais, 217 psl. Labai tinkama vaikams, kur nėra literatinių mokymų. \$3,00.
- 7. Juozas Švaistas, **ŠAUNUS PENKETUKAS**, apyskaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, pulkus 77 psl. leidinys. \$3,00.
- 8. Jonas Valiulis, **ŠENOVES LIETUVIŲ DIEVAI**, mitologijos posmai. Eilutė padavimų, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuvių ir žemaičių bendravę su savo dievais, 54 psl., \$1,00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS
 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Jau išėjo seniai laukta
Juozės Vaičiūnienės knyga
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS
 100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2,00.
 Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.
 Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.
 Knyga galima gauti Naujienose arba pasiūnčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS ŠILEIKIS

M. Stankūnienės darbų parodos variantai

Magdalena Stankūnienė

"Gelmių pasaka" (Tempera)
Nuortauka V. Noreikos

Praejusį šeštadienį Čiurlionio galerijoje Jaunimo Centre buvo atidaryta jaunos dailininkės Magdalenos Birutės Stankūnienės mozaikų, grafikos, kolažo ir tapybos darbų paroda. Dailininkė maloniai pasitiko meno mėgėjai gausiu atsilankymu į josios parodą.

Išstatyta 41 kūrinys: 12 mozaikų, 12 medžio raizinių, 6 kolažai, 6 akrilikos darbai ir 4 temperos. Ši kartą dail. Stankūnienė plačiau atskleidė savo talentą ir sugebėjimus net penkiose technikoje bei priemonėse kurti. Tenka pripažinti, kad šioje josios parodoje pirmąją mozaiką kėkė ir kokybę, tuo pačiu kartu stipriai pabrėžda-

na dailininkės asmenybę — meilę ir ryžtą tobulinti šios meno srities techniką. Pradžioje sutiko daug kliūčių ir neskėmės, bet jau labai daug laimėta. Stankūnienės mozaikos nėra tradicinio stiliaus, kuomet iš smulkiųjų plytelių arba stiklo sudaromas paveikslas, o jos iš didelių, didesnių bei mažesnių spalvoto stiklo gabalų, panašiai, kaip suplanuojamas vitražas. Josios mozaikų piešinys, paprastai gėlės, nėra mechaniskas realistinis, bet daiktus sugestijonuoja dekoratyvinis elementas. Čia norisi pabrėžti keltą spalvomis ir kompoziciniu tvarkingumu būdingas mozaikas: "Gėlės su žvakėmis" nr. 25,

"Spalvinė kompozicija" nr. 20, "Natiūrmortas" nr. 22, "Gėlės" nr. 29.

12 mozaikų rinkinys spalvų ryškumu išsiskiria iš kitų dailininkės darbų, net ir akrilikos, išskiriant temperos keturis kūrinėlius. Beje, viena mozaika — "Spalvinė kompozicija" — su violetiniais ir gelsvu atspalviais, skiriasi nuo kitų mozaikų. Dar labiau — Čiurlionio galerijai atrinkti "Muzikantai" su dždom.

Antras iš eilės M. Stankūnienės "tuzinas" yra stambokas grafikos darbas, tai 12 mėnesių — sezoniniai darbai lietuviškais motyvais. Dailininkė daug puslį delnuose gavo bedroždama didelio formato medžio lentas.

Kolažai — jau skirtinga šaka ir josios technika, bet ir jie turi savotišką "šlifą" — grožį, atrodo kaip spausdinta litografija. Jai reikia kredituoti sugebėjimą taip kruopščiai ir sumaniai sukirpti kolažinius mirazus: akis, lūpas, kai kiemo kojas ir t. t. Ir tokioj "surrealistinėje" formoje keli kolažai vis dėl to būdingi: pvz. "Laukų gėlės", "Išsiskleidę žiedai", "Judesys" ir "Rojaus sodai". Šios rūšies kolažai ir seniau buvo populiarūs.

Spontaniški dail. M. Stankūnienės temperos darbai pvz. "Seima", "Gelmių pasaka" ir "Sirdies labirinte". Šie jos darbai labai skiriasi nuo kolažo savo laisva technika, gyvomis spalvomis, ritmu ir niuansais. Atrodo, kaip ne to paties autoriaus kūryba.

Akrilika, nors stambaus formato drobės, bet jose ir kai ko trūksta; paveikslai laukia, kad kas prie jų sustojęs pagirtų. Tai abstraktūs tapybos darbai. Jų tarpe "Demokratija" ir "Nerimas" man daro gerą įspūdį geru erdvės išnaudojimu, kompozicijos išplanavimu. Kiti abstraktūs darbai anemiški, su formalizmo esencija.

Dailininkė nepadedą taško, neapsiriboją viena dailės technika arba žanru, bet studijuoja, tobulėja. Yra sakoma, kad menas neturi nei pradžios, nei pabaigos... Sekmės!

Paroda pasibaigs šį sekmadienį, sausio 24 d. 9 v. v. m. š.

IS GRAIKŲ LEGENDŲ

Vulkanas arba Haephestos — ugnies dievas.

Venera arba Aphrodita — meilės dievaitė, Jupiterio ir Dones dukra.

Minerva — išminties dievaitė. Savo didele išmintimi prašoka kitas dievaites. Ji yra Jupiterio ir Metis dukra.

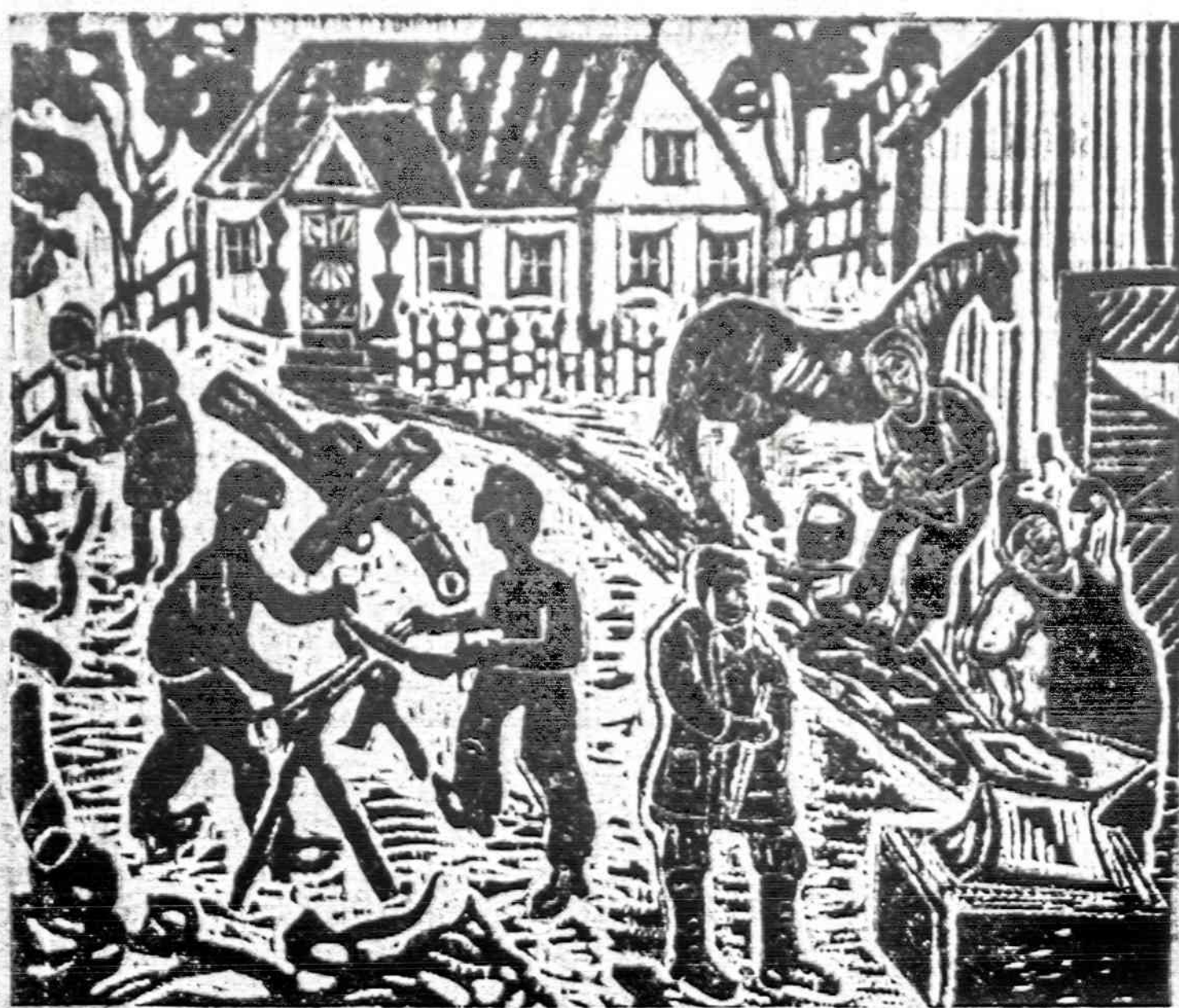
Merkurijus — visų dievų pasiuntinys. Jaunas greitas jaunikaitis su sparneliais ant penty. Jo simbolis ir šiandien vartojamas prekyboje.

Pluto — mirties dievas.

Cera — derliaus dievaitė.

Narcizas — legenda pavaizduoja įsimylėjusius — Atgarsį ir Narcizą.

Zeus'o garbei kas ketveri metai visi graikai susirinkdavo atletikos rungtynių pasižiūrėti. Rungtynes laimėjusi atletė apdovanodavo aukščiausią pagarbą, uždedant jam laurų vainiką ant galvos.

Magdalena Stankūnienė

Vasaris — medžio raizinis
Nuortauka V. Noreikos

Parodykim tikruosius nusikaltėlius

Siekiant laisvės Brazilų tyje vėl kaip gyvas atsistojo žygis ir Simo Kudirkos tragedija buvo neeiliniai tragiški įvykiai, atsiliepi ne tik mūsų bendruomenėje, bet atgarsiu nuskambėjo Amerikos ir viso pasaulio laisvuose žmonėse.

Kiekvienas pamatė, kokia kaina žmonės siekia laisvės, norėdami ištrūkti iš maskolių sukurto komunistinio pragaro. Lietuvių visuomenė šie įvykiai sukrėtė iš pačių pagrindų. Jau daug metų praejo kaip mes pabėgėliai su maskolių komunistiniu būvome susidūrė akis į akį. Per tiek metų kai kam tie baisūs įvykiai, kaip nekaltų žmonių kankinimas NKVD rūsiuose, žudynės, masiniai trėmimai, jau buvo gerokai nublūkę. Kai kas, ypač iš jaunesniųjų, tą baisią praeitį jau laikė istorija. Bet štai maskolių kriminalistai vėl parodė savo baisų veidą. Tas jų veidas šiurpu nukrėtė laisvąjį pasaulį, o ypač tuos kurie savo akimis jį buvo matę. Jų atmin-

rė. Galingiausią pasaulyje valstybę — JAV, sukrėtė nuo apačios ligi viršūnių. Organizuotų lietuvių, ypač mūsų šaunaus jaunimo reagavimas, buvo spontaniškas. Jis išjudino spaudą, radiją ir televiziją. Valdžia padarė atitinkamus pareiškimus ir kai kuriuos patvarkymus. Visas reikalas dar nebaigtas, tęsiamas toliau. Sekant visą šią bylą gaunasi įspūdis, lyg vieninteliai kaltininkai yra laivo Vigilant ir kai kurie kiti šio krašto pareigūnai. Žinoma, jų pasielgimas nepateisinamas, bet lyg užmirštas tikrasis nusikaltėlis — Kremlius kriminalistai. Mums

gal nereikia priminti: Panevėžio, Cervenės, baisių birželio dienų ir kitų nesuskaitomų kriminalinių nusikaltimų, bet jau turėjome progą patirti, kad daugeliui laisvojo pasaulio žmonių tie nusikaltimai migloji, neaiškūs, ar net neįtikėti. Laisvojo pasaulio žmogus negali įsivaizduoti to baisaus košmaro, kuris vyksta ten, už dvidešimtojo amžiaus gėdos sienos. Simo Kudirkos tragedija bent mažą plyšelį praskleidė to pragaro, kuriame kenčia milijonai pavergtų žmonių.

Mes Simo tragedijos sukeltame pasibaisėjime aiškina mės ir kaltiname daugumoje tik šio krašto pareigūnus, kurie padarė klaidą, o gal ir sąmoningą nusikaltimą. Tačiau apie tikruosius nusikaltėlius — Kremlius kriminalistus, užsimename tik tarp kitko. O kaip tik šia proga laisvajam pasauliui reikėtų atskleisti jų baisius nusikaltimus. Kada visų dėmesys nukreiptas į pavergto krašto kankinį, tada lengva tą dėmesį pakreipti ir į visos tautos, ir į visų pavergtų tautų kancias. Juk Simas yra simbolis visos mūsų sukrūvintos ir žudomos tautos. "Soviet skaja Litva" parodė kas dedasi susovietintoj Lietuvoj.

Simo Kudirkos tragedija mus visus sujungė ir išryškino mūsų draugus. Dabar visų sujungtomis jėgomis turime kalbėti, aiškinti ir šaukti, kad laisvasis pasaulis suprastų kas laukia tų, kuriuos pasiekia Kremlius kriminalistų ranka. Laisvame pasaulyje bekirmiančius tų žmogžudžių talkininkus taip pat visi turi žinoti.

P. Vn.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeninius jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams išgyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, ILL 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams parstatyti

AŠTUONIOS UŽ AŠTUONIS

Naujienos yra išleidusios arba laiko savo knygyne brošiūras ir knygas įvairiais klausimais, reikalais ar naudingam pasiskaitymui. Čia yra išvardinti leidiniai, kainuoją po 1 dolerį:

Čikagietis, ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTOJ LIETUVOJ. Knyga yra ypatingai naudinga tiems, kurie baigia pamiršti komunistines klaidas ir melus. 95 psl.

L. Dambriūnas, LIETUVIŠKAS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE. Būtina kiekvienai jaunai šeimai, neatskiriama krašto dalis jaunavedžiams. Tik 35 psl., bet juose daug pasakytą.

Dr. A. J. Gussen, ATOSTOGOS VAKARINĖSE VALSTIJOSE. Įdomūs turistų aprašymai su iliustracijomis, 76 psl.

Edmundas Jasiūnas, CIVILINĖ AVIACIJA JAV. Naudingos ir įdomios žinios apie tą šių dienų būtinybę. 32 psl.

Ksaveras Kaunas, ELEGIŠKI STEPONO KOLUPAILOS NIEKINTOJAI. Polemika, 52 psl.

Dr. agr. A. Šeštakas, SODŲ PIEVELĖS. Pritaikyta miestų gyventojams. 40 psl.

J. Vaičiūnienė, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MOKYTOJO DARBŲ APLINKYBĖS. Naudingi pasiskaitymai visiems. 69 psl.

Vincas Zemaitytis, SODŲ PRAEITIS. Trumpa archeologinė ir politinė istorinė Suvalkijos apybraiža. 140 psl.

Šios knygos yra gera šeimos knygynėlio pradžia. Jas ir kitus leidinius galima gauti Naujienose, atsilankius asmeniškai arba prisiuntus piniginių orderių.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SAVE AT

Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

OFFICE HOURS

Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M.

Thursday, 9 A.M. to 8 P.M.

Saturday, 9 A.M. to 1 P.M.

No Business Transacted on Wednesday

6%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%
PER ANNUM

PASSBOOK
ACCOUNT

Paid and
Compounded
Quarterly

NOW INSURED TO \$20,000.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-4100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
tris mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
tris mėnesiams	\$5.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Užsienio:	
metams	\$21.00
pusei metų	\$11.00
vienam mėnesiui	\$2.50
Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienu Ben drė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryt. iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Vokiečio patarimai Antanui Bimbai

Prūsijoje, dar vokiečių kaizerio valdomoj, netoli Šteto, Katinkiemyje 1903 metais gimė Viktoras Falkenhahnas. Jis baigė Tilžės gimnaziją ir Karaliaučiaus universitetą, kuriame studijavo kalbas ir susidomėjo Prūsijos praeitimi. Ypatingą dėmesį jis kreipė į lenkų kalbą, o disertaciją jis parašė apie Joną Bretkūną ir kitus jo bendradarbius, vertusius bibliją ir lietuvių kalbą. Apgynęs disertaciją, gavo daktaro laipsnį ir tame pačiame universitete dėstė lenkų kalbą. Be lenkų kalbos, jis vėliau pradėjo domėtis rusų kalba ir kitomis slavų kalbomis.

Beruošdamas disertaciją, jis priėjo prie senų valstybinių dokumentų. Jis rado Prūsijos hercogui rašytą lotyniškai laisvą, kuriame biblijos vertėjas pasisako, kad jis vidutiniškai supranta lietuviškai ir prūsiskai. Vėliau prof. Falkenhahn domėjosi lietuvių kalba, kelis kartus buvo nuvažiavęs į laisvą Lietuvą ir ten kalbėjosi su žmonėmis lietuviškai. Panašiai jis pramoko latvių kalbos, o dar vėliau buvo nuvažiavęs į Estiją, kad susipažintų su pagrindinėmis finų ir ugrų kalbos ypatybėmis. Dabartiniu metu prof. Falkenhahn gyvena rytų Vokietijoje ir dėsto baltistikos problemas Berlyno universitete.

Prof. V. Falkenhahn gyvena rytų Berlyne, visai netoli Tempelhofo aerodromo, į kurį dieną ir naktį atskrenda ir išskrenda sąjungininkų lėktuvai. Profesorius mėgsta stebėti atskrendančius lėktuvus. Jis išsivedė savo antikus ir pasakojo jiems apie medžius, lapus ir atskrendančius didelius lėktuvus. Prof. Falkenhahn šiomis dienomis aplankė iš Vilniaus atvažiavęs Leonas Stepanauskas. Jis išsipažino vokiečių profesorių leisti jam užėiti į jo namus ir paklausti kelių dalykų. Stepanauskas pasiklausė profesorius ir atsuntė Bimbos redaguojamai "Laisvę" pasikalbėjimą. Jį padarė "specialiai" "Laisvę", nes žinojo, kad rusų okupuotoje Lietuvoje toks dalykas pro rektorius cenzūrą nepraeis.

Pasirodo, kad ir "Laisvės" Bimba su vokiečių profesorium buvo susitikęs. Vieną kartą, kai Antanas Bimba, gavęs specialias privilegijas iš okupanto, pasakė kalbą Vilniaus teatre. Tada profesorius pasveikino Bimbą už kelias geras mintis, o Bimba jam išrašė "Laisvę". Antrą kartą jiedu susitiko, kai Ulbrichto valdžia pasiuntė prof. Falkenhahną į Vilnių, kur buvo minima komunistinės rytų Vokietijos metinė sukaustis. Tada vokiečių

SPAUDOS TEMOMIS

(Viešų laišku titulu)

(Tęsinys)

Jokio "pasukimo" į priešingą pusę...

Taigi, galėtume kalbėti ne bent apie mano ar V. Rastenio kelio ne visišką priešingumą, bet skirtingumą nuo naujųjų viltininkų. Man asmeniškai netgi atrodo, kad tų viltininkų, kaip ir kai kurių dirvininkų kelias nėra nei daug giliau tautiškas, nei tuo labiau realiai kovingas. Žodis "kova" čia tai tik daugiausiai retorika ir šiaip tuštybė. Beje, tas dabartinis tęsinys ne taip jau lengvai išderintų į senųjų viltininkų kelią prieš anuos didžiulius karus.

Tikrai žinau ir, reikalui esant, galėčiau dokumentuoti ir įrodyti, kad V. Rastenis ir kiek vėliau a. a. Juozas Bačiūnas, atsiradus konfliktams su Dirvos redakcija, leidykla bei Amerikos tautininkų srovės vadovybėm, abu valdžios vardu kalbėjo prof. Falkenhahn, o Bimba po kalbos pirmas pribėgo prie profesoriaus ir pasveikino už "geras mintis". Apsukrus Bimbą, matyt, buvo tikras, kad jis į sovietinį tinklą jau buvo įtraukęs vokiečių kalbininką. Stepanauskas, užrašęs klausimus ir atsakymus į prof. Falkenhahn lūpas įdėda tokią patarimą, kai buvo paklaustas, ar jam patinka veltui siunčiama ir Bimbos redaguojamoji "Laisvė":

"Patikinu, kad "Laisvę" būtinai skaitys ir mūsų baltistų susivienijimo nariai Vokietijoje, jei Jūs informuosite apie svarbius užsienio lietuvių darbus mokslo ir literatūros srityje, bei kituose baruose. Reikėtų šiek tiek dėmesio paskirti lietuvių kalbos klausimams. Kaip būtų įdomu išgirsti, kaip ir kur mokomasi lietuvių kalbos įvairiose žemės vietose. Kaip žinoma, kalbininkai šią seną kalbą dėsto jau visoje eilėje pasaulio universitetų. "Laisvė" reikia daugiau straipsnių, dėl kurių galima būtų pasiginčyti, padiskutuoti. (Laisvė, 1971 m. sausio 19 d., 4 psl.).

Čia prof. Falkenhahn palietė pačią skaudžiausią "Laisvės" ir Bimbos vietą. "Laisvę" įsteigė ir pusantrų metų redagavo Dr. Antanas Montvidas. Prieš 60 metų "Laisvė" buvo populiariu lietuvių laikraščiu New Yorke, nes Dr. Montvidas duodavo įdomių žinių ne vien lietuvių gyvenimo, bet ir iš mokslo srities. Kai įleidėjus įsiveržė komunistinis elementas, tai Dr. Montvidas buvo priverstas pasitraukti. "Laisvė" turėjo kelis redaktorus, bet ilgiausiai šio laikraščio priešakyje buvo Antanas Bimba. Iš dienraščio Antanas Bimba padarė tiktai du kartus savaitėje išeinančią "Laisvę". Antanas Bimba tiek "Laisvę" nususiūnė, kad platesnių skaitytojų sluoksnį ji visai nedomina.

Vokietis Falkenhahn gali būti geras baltistas, bet apie Baltijos kraštuose rusų vedamą imperialistinę politiką jis neturi jokios nuovokos. "Laisvėje" Bimba negali leisti jokių ginčų ar diskusijų. Jis turi laikytis griežtai nustatytos partinės linijos. Bet koks nukrypimas bus baudžiamas. Jau dabar cenzoriai visus "Laisvės" numerius įleidžia į okupuotą Lietuvą, o ką jau bekalbėti, jei Bimba leisti, kad ir komunistams pasiginčyti ir padiskutuoti, sakykim, kad ir Čekoslovakijos komunistų problema, uždraudimą Solženicinui išvažiuoti ar Italijos komunistų poziciją. Jeigu Bimba tokius ginčus leisti, tai jau seniai jo nebūtų "Laisvės" priešakyje. Prof. Falkenhahn Bimbai siūlo neįmanomą dalyką. Tai parodo, kad gabus vokiečių kalbininkas apie sovietinę politiką neturi jokios nuovokos.

maždaug vienodai teigė, kad jie jaučiasi ir liekai tautininkai. Ne jie nutolsta eitaj tautininkų kelią, bet naujieji išsivijus tautininkų vairuotojai, esą, vis labiau išsivirsta į siaurą savitarpio garbinimosi kilią. Jų ideologinis vitališkumas išsenka, ir jie virsta nebeįsivaizduojamais net į anuos prieškarinius tautininkus. Reikėtų eiti su gyvenimu, ideologiją reikėtų toliau vystyti naujų aplinkybių remuose.

Tokiai šių dviejų veteranų pažiūrai aš simpatizavau ir tebesimpatizuju, tik viešai peštis nebuvo nei laiko, nei noro, nei prasmės. Pagaliau, šiandien tais klausimais dar nedrasu ką kategoriškai tvirtinti. Dėl tų dalykų raidos teisingą atsakymą duos ateitis. Visa tai bus labai aiškiai matyti, pvz., už kokių 20 metų, kai daugumas dabartinių mūsų peštukų bus atsiveikinę ne tik su "kova" bei "tremties politine veikla", bet ir su šia asarų pakalne.

Man, kaip minėjau, užkliuvo Naujienų apžvalgininko politinės temos charakteristika, esą šiandien Rastenis ir aš esam "pasukę visai priešingą keliu", negu dabar anas kitų tautininkų išleistas žurnalas. Kad ne visai, ypač principiniais atvejais tas kelias yra priešingas, o tik gal skirtingas, jau esu patikslinęs. Bet ne mažiau nustebino ir pati pasakio forma, tasai "pasukimas".

Nuo Nepriklausomybės sužlugdymo pačios pradžios aš esu permastęs kai kuriuos (kaip man atrodė) svarbius ir esminius politinės veiklos, ideologijos ir net literatūrinės kultūros principus ir buvau apsisprendęs atitinkamai veikti ar laikytis, kiek leido tada dar jauno žmogaus būdas ir aplinkybės. Per visą 30 metų nesijaučiu iš to principinio kelio pasukęs, juo labiau niekada į priešingą pusę. Man rodos, kad Berlyno LAF veikloje, vėliau antinaciniame pogrindyje, dar vėliau Paryžiaus "tremties pogrindyje" (BDPS) ir Vokietijoje leidžiamame Minities dienraštyje, vėliausia Amerikoje Lietuvių Rezistencinės Santarvės veikloje, kaip Santarvės žurnalo bendradarbis ir veik per 20 metų Dirvos bendradarbis — aš niekad neišvažiavau ir to paties kelio ir nepasukau į jokią labai naują ar tuo labiau priešingą kelią. Mano pažiūros liko tos pačios, pvz., apie Vliką, dėl laisvės kovos sąvokos, apie rezistenciją, apie tautinės savignyos pogrindžio esmę, apie santykius su tauta ir jos okupantais, dėl tautinės ir tarptautinės ateities perspektyvų ir t. t.

Ir visai neketinu girtis ar didžiulis tokiu pastovumu! Per 30 metų laikotarpį toks "sustingimas" tai gal būtų ne per labai geras bruožas. Gyvenimas kas dešimtmetį daug kuo keičiasi ir lietuvių tautai. Reikia tarpais nemaža persvarstymų, reformų, naujai įvykių raidai prisitaikymo ir jų panaudojimo savo siekiamo idealo labui. Čia atsiveria platus laukas visuomet reikalingai kritikai, nuolatinėm laisvoms diskusijoms konfliktams, ieškojimams, atradimams ir praradimams. Jei esmė ir principai lieka tie patys, tai priemonės, metodai, taktikos, siekimų ir veiklos būdai gali labai įvairuoti, keistis, modernėti — ir visa tai nuolat daugiau ar mažiau keičiasi.

Gyvenime tik griuvėsiai nesikeičia, kol nesutrupa ir Apvaizdos lemtimi visiškai išnyksta.

Skirtumai ir jų charakteris

Tad neturiu kuo pasigirti perverimų ir posūkių kelyje. Vis tiek buvau per konservatyvus, per lėtas, per kantrus, per pastovus, per ilgai delsiantis, per tris dešimčius nesukėlęs jokios kiek žavingesnės revoliucijos ar bent gero maišto. Dabar man nebeliko tam užtenkamai laiko. O maištas prieš išsivijus kalkėjimą ir viltininkų griuvėsiais, jau dabar labai reikalingas ir bus dar reikalingesnis ateityje.

Jei Naujienų apžvalgininkas būtų pasakęs, aš dar nepasiduoodu "tautiškai" rutinai ir stingimui, o ieškau vis naujų, skirtingų ir geresnių kelių, tai jis man būtų nepagalavęs paguodžiančio ir skatinančio komplimento. O dabar pasirodė, kad jis esminio kelio linkmės visai nepajėgė ar nemorėjo atskirti nuo metodų, priemonių būdų, metaforiškai sakant — kelio nuo ratų, kuriuos tuo keliu važiuojama.

Taip, čia ne vienu atžvilgiu aš jaučiuosi skiriasi nuo Dirvos ir Naujosios Vilties puoselėjamų atmosferų. Pavyzdžiui, manęs neįtiktins, o tik stebina ir liūdina Akiračių išvadinimas "nauju prokomunistiniu leidiniu". Taip sakant, nėra pagarbos nei tiesai, nei savo bendro likimo broliam lietuviui, o greičiau tai jau baisios ir vis labiau niekšėjančios ligos epidemija...

Dialogas su savo tautos broliais tėvynėje man yra savaimė suprantamas būtinumas — moralinis, dvasinis ir politinis. Aš nesibaiminu susitikimų net ir su kompartijos lietuviu, jei tik tai įmanoma ir kur tik tai galėtų būti naudinga tautos išlikimo bylai.

Komunizmas man yra tik tam tikra tegu ir baisiai nevykusi politinė ir socialinė santvarka, kuri atėjo ir praėis, ir todėl mano žvilgsniu nėra tas pats, kas daug patvaresnis ir mūsų tautos

nepriklausomybei pavojingesnis maskolinis imperializmas. Dirva to neskiria, dar daug kas to neskiria.

Domėjimasis sovietinės Lietuvos lietuviškom kultūrinėm vertybėm man nenuobodus ir bandymai vienu ar kitu būdu jas papildyti laisvosios išsivijios įnašais manęs negadina. Pavergtosios tėvynės menininkų pasirodymai užsienyje, kai jie nepajungti politinei propagandai, mane tik džiugina. Jaučiu, kad jie gali būti abipusiškai naudingi, ir tikiu, kad ateityje bus gėda prisiminti, kaip bauriai mes savo tautos menininkus lig šiol esam čia pasitikę. Nesu pritaręs šiuo reikalu priimtoms Clevelando ir panašiom rezoliucijoms bei Altos ir Vliko didžiai nevykusiem atsisaukimam ir nevengiau to balsiai pasakyti.

Į mūsų ligšiolinių kelių ir darbų kritiką ir naujų kelių ieškojimą žiūrėjau ir tebežiūriu ko teigiamaisiais. Kritikos laisvės ir priverstinės uniforminės "vienybės" ardymo nemaišiau su "tautos laisvės išdavimu", "tal-kininkavimu Maskvai ir okupantui" ar idėjiniu "sukomunistėjimu" — tai pačiai šlykščiausiai ir idiotiškiausiai demagogijai, kuria dar daugelis iš mūsų su pasigardžavimu užsiima, įskaitant Dirvos ir Naujosios Vilties redakcijas ir kai kuriuos bendradarbius.

Čia suminėju tik kelius skirtingumus. Jų būtų visa serija, ir jų sistemą smulkesniau esu aptaręs savo praėjusių metų dviejose knygose — "Vermės ir verpetai" ir "Dialogas su lietuviu". Nurodyti pavyzdžiai yra metodologinio, taktinio, priemoninio pobūdžio, tai ne kokie esminiai kovos už lietuvių tautos laisvę principai. Užsienio lietuvių visuomenė ir spauda parodys labai liūdną ir pavojingą savo sąmonės stovį, jei ir toliau nesugebės skirti esminių dėsnių bei pagrindinio idealo nuo metodų, taktikos ir priemonių. Kaip minėjau, jei viešleiki neskirs nuo vežimo ir ratų, kuriais važiuojama.

Kad mano oponentam būtų lengviau mane mušti ir sumušti, pridėsiu dar vieną labai jiem parankią metaforą: bus konfliktas tarp idealo kelio ir tarp vežimo ir ratų, kuriais gali tekti važiuoti ir šunkeliais. Labai liūdna ir bauru traukintis šunkeliais, bet tenka ir teks, ypač jei lietuvių tauta liks maskolių pavergta dar 30 ar net 60 metų. Tačiau pas mus geriausi politikai ir patriotai dabar laikomas tas, kuris mažiausiai apie tai pagalvoja ir tik ko narsiausiai liežuvin kovoja...

(Bus daugiau)

HENRIKAS TOMAS - TAMAŠAUSKAS

LIETUVISKASIS PAMARYS

Mokyklos Pakalnės apskrityje

53.

Kur kas patogesnės sąlygos egzistavo kaimyniniame Reatiškių kaime. Reatiškiai buvo išsitiesę abiejose pusėse tarp Naujosios ir Kryžionių nutiesto pento. Siauras geležinkelukas taip pat ėjo pačiu kaimo pakraščiu, kur buvo ir geležinkelio stotis. Čia taip pat buvo dvi krautuvės, pašto agentūra, mėsinė, kalvė ir račiaus dirbtuvė. Iš stambesnių pramoninių įmonių čia buvo garinė pieninė ir garinis malūnas. Be to, kaimo pašonėje buvo Reatiškių dvaras su dideliais kumetynais. Reatiškiuose taip pat buvo garlaivių prieplauka ir keltas, perkelias ūkininkų vežimus ir kitas susisiekimo priemones per Gilijos kanalą. Nenuostabu, kad buvo planuojama ateityje Reatiškiuose įkurti miestelio tipo gyvenvietę, pastatant čia ir bažnyčią. Kadangi Andreiškių mokykla jau buvo persenęs pastatas, buvo paruošti planai naujos mokyklos statymui, bet jau nebe Andreiškiuose, o Reatiškiuose. Tačiau, 1939 metais prasidėjęs karas sutrukdė visų tų planų įgyvendinimą.

Pakelėje tarp Andreiškių ir Reatiškių, naujosios Gilijos paupyje buvo idealus paplūdimis. Karštų vasaros metų dienų po pietėmis ir šį paplūdimį sugūžėdavo jauni ir seni, mėgstę pasimaudyti ir atsigalvinti vėsiuose Gilijos vandenyse. Mokytojo prižiūrimi, čia maudydavosi ir Andreiškių mokyklos vaikai. Tos priežiūros dėka čia neįvyko nė vieno nelaimingo atsitikimo su besimaudančiais.

Žiemos metu vaikų pramogos taip pat koncentravosi prie Gilijos. Čia jie susirinkdavo su rogutėmis ir

leisdavosi nuo aukštų kanalo pylimo šlaitų per užšalusios Gilijos ledą.

Šalia viso to, vasaros metu mokyklos vaikams būdavo organizuojamos didesnio masto ekskursijos garlaiviais. Šios ekskursijos būdavo nukreipiamos tai į Tilžę ir panemunių apylinkes, tai į Kuršių marias ir į užmario neringą. Kartu su vaikais, šiose ekskursijose dalyvaudavo ir jų tėvai, kas palengvindavo didesnio skaičiaus vaikų priežiūrą ir užtikrindavo tokių ekskursijų pasisekimą. Šių apylinkių vaikams, iki šiol nemaišiusiems net ir didesnio ežerėlio, Kuršių Marių plotai atrodėdavo tikru stebuklu. Juos taip pat stebino ir kopų dydis užmarėje. Ta pačia proga būdavo neužmiršama aplankyti Rasytės paukščių žiedavimo stoties, būdavo pasiekiami ir Baltijos jūros pakrantė, kur vaikai gaudavo progos pasimaudyti ir jūros vandenys, asmeniškai įsitikinti, kad jūros vanduo yra tikrai šūrus. Iš tų ekskursijų ir pamarių ir pajūrį vaikai parsiveždavo namo pajūry rastus gintaro gabaličius, sraigų geldeles, ir krantą bangų išmestų jūržolių, vadinamųjų guveinių, kaspinus. Tokios ekskursijos labai praplėsdavo vaikų akiratį, supratimą juos supančio pasaulio ir sužadindavo didesnį entuziazmą pamokoms ir mokslui.

Pabaigai tenka dar paminėti, kad evakuacijos dienų suirutėse mokytojo Urbono broliui Erikui Urbonui su seserimi Šarlotė ir jų motina Amalija Urbonienė besitraukiant ir vakarus, jie visi buvo prie Dangio atkarių ir rusų sugrąžinti atgal į savo tėviškes. Atgal sugrįžę jie jau rado Andreiškių mokyklos namą rusų griaunamą, iš sodo buvo kasamos lauk gėlės. Iš Andreiškių Urbonai sugrįžo į savąjį Varskilių kaimą.

66. Lapynų dvaro viena klasė mokykla. Šioje mokykloje mokėsi 58 šios apylinkės vaikai. Mokyklos pastatas buvo prastame stovy, mokytojo butas turėjo 3 kambarius. Mokyklos vedėju čia buvo mokytojas Augustas Rōmeris, gimęs 1890 m. gegužės 23 d. Tai

buvo viena iš seniausių mokyklų Lapynų parapijoje. Tiek pati mokykla, tiek ir prie jos esantis ūkio pastatas buvo statyti iš madožio, stogai buvo šiaudais dengti. Žiemą briedžiai čia ateidavo net ir į sporto aikštę, esančią prie mokyklos, buvo apsipratę su žmonėmis ir jų nebijojo. Vaikams briedžiai irgi buvo gana pažįstamas vaizdas ir jų pasirodymas vaikų negąsdindavo. Paskutiniu metu Lapynų dvaro (1938 m. pavadinto Rautenburg vardu) mokyklos mokytoju buvo Jurgis Meinekaitis (vok. Meinekai), į čia atkeltas iš Mastaičių mokyklos.

67. Naujųjų Lapynų arba Lapynų kaimo (1938 m. pavadinto Rautenburg vardu) dviejų komplektų mokykloje mokėsi 98 vaikai iš šio kaimo, iš Naujųjų Norvaišių (1938 m. pavadintų Altdimpelkrug vardu) ir iš aplinkinių viensėdžių. Kad vaikams iš sodybų dešiniajame Gilijos krante nereikėtų kasdieną kilti per Gilijos upę vykstant į Lapynų bažnytkaimio mokyklą, jos skyrius filialė buvo 1899 metais atidarytas Lapynų kaime. Mokyklos pastatas radosi prie Gilijos upės kranto, tarp upės ir pylimo. Vieta mokyklai buvo blogai parinkta, nes Gilijai išstūmus mokyklos pastatas beveik visuomet tapdavo apsemtas. Bet aukštis iš akmenų pamūrytas pamatas apsaugodavo mokyklą nuo didesnių bėdų, surišusių su Gilijos potvyniais. Pats mokyklos namas buvo erdvas medinis pastatas. Vaikų skaičiui pakilus, mokykla 1912 m. sausio 1 d. buvo paversta dviejų komplektų mokykla su dviem mokytojais. Ši mokykla veikė iki 1938 metų rudenio. Tada visos apylinkės mokyklos buvo sukaustytos į naujai pastatytus erdvius Lapynų bažnytkaimio mokyklos pastatus. Tais laikais vaikams jau neberekėjo laiveliais kilti per upę, nes upę jau juosė pastovūs tiltai. Paskutiniu metu Lapynų kaimo mokykloje dirbo mokytojas Usaitis Emilis (nuo 1931 iki 1938 m.) 1938 metais visos Lapynų apylinkių mokyklas sujungus į vieną Lapynų bažnytkaimio mokyklą, mokytojas Usaitis buvo

iškeltas į Kaukėnus. Antruoju šios Lapynų mokyklos mokytoju Lapynų kaime buvo mokytojas Kemežys (vok. Kemmesis).

68. Ulpešio viena klasė mokykloje mokėsi 30 vaikų iš Ulpešio ir Norvaišių kaimų bei aplinkinių viensėdžių. Ulpešio mokykla buvo 1260 metrų atstumu nuo Norvaišių geležinkelio stoties ant siaurojo geležinkelio linijos, einančios iš Didžiosios Britanijos į Kryžionis. Iki Gilijos upės, į kurią mokyklos vaikai eidavo vasaros metu maudytis, buvo apie 3 kilometrų nuo šios mokyklos, gi Lapynų bažnytkaimis buvo už 6 kilometrų nuo Ulpešio kaimo. Iki pento, einančio iš Kryžionių į Naujosios miestelį buvo trys su puse kilometrų kelio nuo Ulpešio kaimo. Visa tai rodo šias apylinkes buvus atviruose laukuose, nuošaliau nuo gero kelių tinklo, gi vietinio pobūdžio keliai tiek apie mokyklą, tiek ir einą pro šias vietas buvo prasti ir neišbrendami rudens ir pavasario metu.

Pati mokykla talpinosi nuomojamame name, ūkininko menėje (seklyčioje), paverstoje mokyklos klase. Prie menės buvusi kamarelė buvo pritaikyta kambariui mokytojui. Ši mokykla pradėjo savo darbą 1912 metais, kad šiuo aplinkinių vaikams nereikėtų eiti toli nuo kelio į kitas toliau esančias mokyklas. Buvo planuojama ir atskira mokyklos namų pastatyti Ulpešyje, bet dėl pirmojo pasaulinio karo šie planai buvo užmesti ir nebeįgydomi. Karui pasibaigus padėtis tik tiek buvo pagerinta, kad visa ta sodyba savininkams pasimirus, iš įpėdinių buvo atpirta mokyklos tikslams, buvo atlikti tam tikri perstatymai ir mokytojo butui buvo galima skirti du su puse kambarių, taip pat ir virtuvę su sandėliuku ir rūsiu po juo. Čio trobesiais ir sodu dabar naudojosi mokykla, deja, kūtės jau buvo labai susenusios, o ir sodo medžiai buvo seni ir mažai davė vaisių.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PR 8-3229
Resid. telefonai: WA 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-4446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiepia, skambinti 374-8012
Telef.: PR 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antrodieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMLOCK 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treči-
adienį, sekmadienį uždaryta.

Dr. Ant. Rudoko kabinete perėmė
optometristas.

DR. EDMUND E. CIARA
2701 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 1-9, antradienį, penktadienį, 10-4, ir
sekmadienį, 10-2 val.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiepia, skambinti ml. 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Trečiadienį, sekmadienį uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTSMOUTH 7-6000
Resid. telefonai: GARDEN 3-7278
Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Priima tik susitarus
Valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8,
antradienį, 2-4.
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį, ir ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o seš-
tadienį nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Seš-
tadienį 2-4 po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Resid. telefonai: GILSON 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonai HE 4-2123,
jei neatšiepia, tai telefonai GI 8-6195

**SKAITYTI "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS**

BAŽNYTINĖS ŽINIOS

Vyskupo nesušaudys

Naikinama "ausinė" išpažintis

Afrikos respublikos Kameru-
no radijas pranešė, kad presiden-
tas Ahmadou Ahidjo mirties
bausmę katalikų vyskui Alber-
tui Ndongmo pakeitė viso am-
žiaus kalėjimu. Vyskupas buvo
apkaltintas dalyvavęs 1968 me-
tų suokalbėje prieš prezidento
Ahidjo gyvybę.

Vatikano spaudos biuro šefas
Federico Alessandri praneša, kad
Vatikano viršūnėse dėl to rodo-
mas didelis palengvėjimas.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ba-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PR 8-5084

GRADINSKAS
VIENĄ KARTĄ METUOSE
ISPARDAVIMAS
19" DVIUBA GARANTUOTA TV
\$119.88
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FR 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimais — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WA 5-8063

SOPHIE BARCUS
RADIOJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirm-
adienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. Seštadienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Tel.: HEMLOCK 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

**KELIONĖS Į LIETUVĄ
IR IŠ LIETUVOS**
Jeigu šiais 1971 metais rengiatės
važiuoti į Lietuvą arba išvykti iš
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsisakyti vietas, nes vėliau
jų tikrai pritrūks.
Vladas Rasčiauskas pirmas pradėjo
organizuoti keliones į Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią va-
sarą jis organizuoja net 8 ekskursijas.
Jo vadovaujamoje įstaigoje dabar dir-
ba dvi lietuvaitės — Josephine Mile-
niškė ir Laima Lunckienė. Visais ke-
lionės reikalais kreiptis į
WALTER RASK - RASČIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

Every year we fail
to educate thousands
of potentially
successful citizens
because they're
mentally retarded.

And we're supposed to
be so smart.

Do something. A free booklet
will tell you how you can help.

Write: The President's Committee
on Mental Retardation,
Washington, D. C. 20001.
Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____

Published as a public service in co-
operation with The Advertising Council.
AD MAT NO. MR-41-67
(1 column x 55 lines)

"Osservatore Romano" įsidė-
jo straipsnį, kuriame diskutuo-
jamas išpažinties sakramentas,
kurs anot šio laikraščio išsigi-
męs į ritualą. Iš viso straipsnio
aiškėja, kad einama prie to "ri-
tualo" reformos, individualinę
"ausinę" pakeičiant kolektyvine
(urmine) išpažintimi ir komu-
nija, kaip jau kai kuriose para-
pajose praktikuojama. Iš tokios
reformos laukiama kelių pliusų:
viena, kad kunigams nukris nuo
pečių sunkiausi joji profesijos
našta gaišti ilgas valandas kla-
sant visokias smulkmenų;
antra, kad leids eiti prie komu-
nijos be "ausinės", daugiau žmo-
nių lankysis mišiose ir trečia —
bus gražinta maldai rimtis, kad
nebereiks "už bausmę" kartoti
tas pačias maldeles po kelis ir
keliasdešimt kartų.

"Ausinė" išpažinties prakti-
ka buvo įvesta Trento concilijuje
16 šimtmečiu. Kolektyvinės iš-
pažintys buvo ypač praktikuoj-
amos karų metais, kur kariuome-
nių kapellonai nebespėjo iškla-
syti kiekvieno iš kautynės siun-
čiamo kario išpažinties.

Lenkijos vyskupų laiškas
DP-VARSUVA. — Po kruvi-
nųjų riaušių ir represijų Lenk-
jos pamaryje, kardinolai Vyšin-
kis ir Wojtla ir vyskupas Dam-
brovskis išleido laišką, kurs bu-
vo perskaitytas visose Lenkijos
bažnyčiose, pasmerkiant prie-
rievartą ir bauginimus ir reika-
laujant sąžinės ir išsireiškimo
laisvės bei visuomeninio teisin-
gumo visiems piliečiams.

Londono Reuteris pateikia to
laiško santrauką, kur be kt. ra-
šoma:
"Prievaratos vartojimas nepa-
deda ramybės palaikymui vieša-
jame gyvenime, būtent kai ne-
bepaisoma nekaltų, net moterų
ir vaikų". Laiške išskaičiuoja-
mos piliečių teisės, kurių taiky-
mas ir saugojimas yra valstybės
valdžios pareiga:

1. Sąžinės ir religinio gyveni-
mo laisvė ir pilna santykių tarp
bažnyčios ir valstybės norma-
lizacija.
2. Teisė laisvai formuoti savo
tautos kultūrą krikščioniškoje
dvasioje ir įvairių tautų bend-
ro sugyvenimo dėsnius.

Dievo Karalystės Žinios

9.

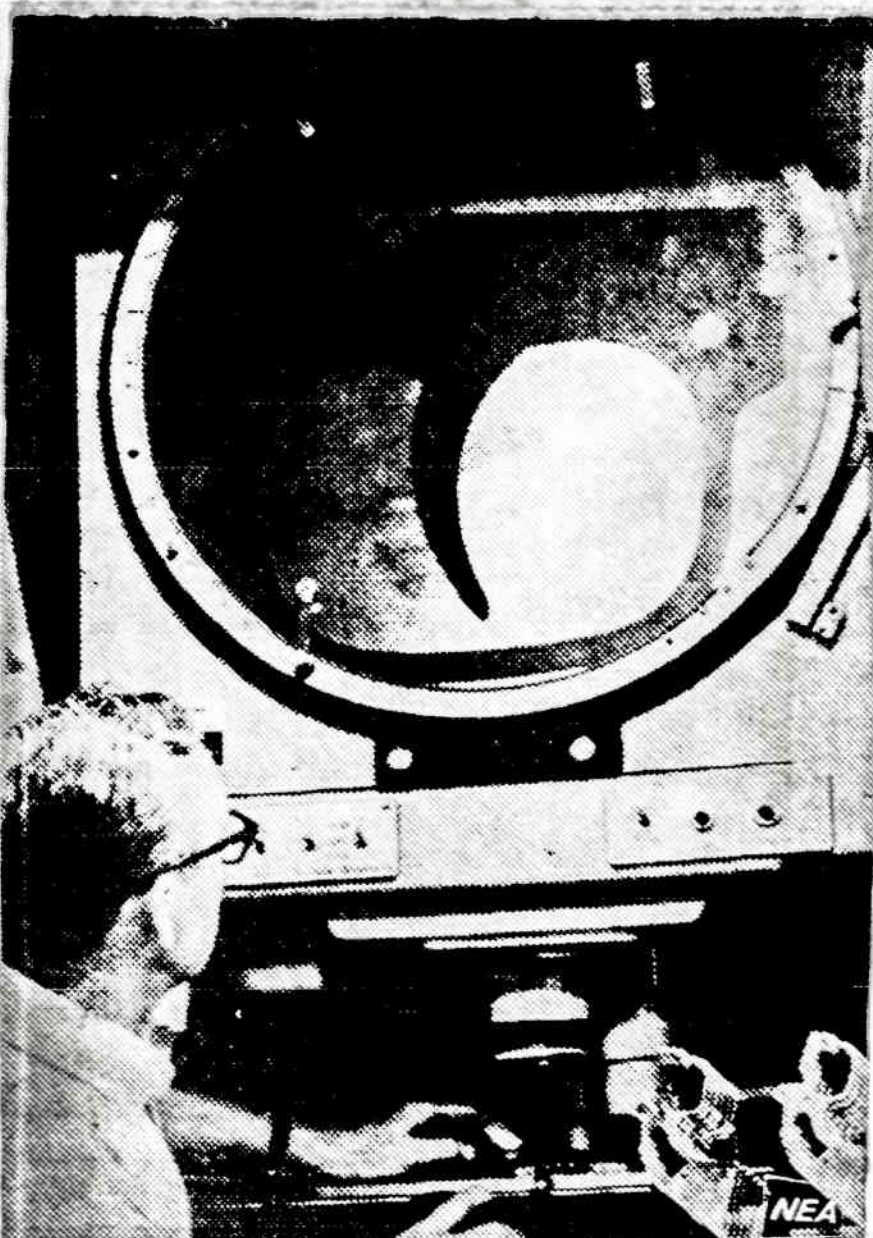
(Tęsinys)

Panašų pažadėjimą davė pa-
sai Jėzus, tardamas: "Ištikrųjų,
ištikrųjų, sakau jums, jei kas
laikys mano žodžius, tas nema-
tys mirties per amžius". (Jono
8:51). Ir vėl jo pasakytas: "Aš
atsikėlimas ir gyvybė; kas tiki
į mane, nors ir būtų miręs, bus
gyvas, ir kiekvienas, kurs gyvas
(prikeltas ir atgaivintas) ir į
mane tiki, nemirs per amžius".
— Jono Ev. 11:25, 26.

Šventasis Raštas parodo, kad
iš numirusių bus prikelti net ir
vaikai, mūsų mylimi kūdikiai,
kurie buvo žiaurios mirties iš-
plešti. Jeremijas buvo vienas iš
šventųjų Dievo pranašų ir tris-
dešimt pirmame savo prana-
systės skyriuje jis davė mums
brangų pažadėjimą apie sugrą-
žinimą iš kapų vaikų, kurie bu-
vo savo kūdikystėje mirties at-
imti. Nors ir ta pranašystė ypa-
tingai kalba apie vaikučius, ku-
rie buvo nužudyti žiauriojo val-
dovo Erodo įsakymu Jėzaus gi-
mimo metu, vistiek juos žadama
sugrąžinti gyvenimui visus, ku-
rie mirė kūdikystėje. Kaip labai
malonu bus motinoms gauti at-
gal iš mirties savo brangius va-
ikučius ir auginti juos, lyg kad
jie niekad nebūtų buvę nuži-
rusiais. Tasai pažadėjimas šitai
skaitosi:

(Bus daugiau)

Kas domisi apie Tiesą, reika-
laukite veltui Spaudos, šiuo ad-
resu: L.B.S.A., 212 E. 3rd St.,
Spring Valley, Ill. 61362, U.S.A.

Inžinierius ginklų fabrike per padidinamąjį stiklą tikrina revolve-
rio gaiduko mechanizmą, kad jis neturėtų jokių trūkumų.

3. Visuomeninio teisingumo
teisė.
4. Teisė į teisybę visuome-
niniame gyvenime siekiant teisin-
gos informacijos ir laisvo savo
pažiūrų bei pagedavimų išreiš-
kimo.

5. Teisė į tokias medžiagines
sąlygas, kurios užtikrintų pado-
rų pragyvenimą šeimoms ir vi-
siems piliečiams.

6. Teisė į tokią valdžios sudė-
tį, kad nebūtų nepaisoma pilie-
čių ir jie būtų kokiems atžvilgiais
nebūtų persekiojami...

Laiškas primena, kad po 1968
metų kovo mėnesio studentų
samburzdžio bažnyčia perspėjo,
jog demokratinės laisvės respek-
tavimas yra visuomeninio gyve-
nimo ramybės sąlyga ir paba-
goje perspėja:

"Tautos gyvenimas negali
vystytis prievaratos ir teroro są-
lygose".

Sveikas Biknerių sūnelis

Joyce Biknerienė praeitą
penktadienį, sausio 15 d., Holy
Cross ligoninėje pagimdė gra-
žų ir sveiką 9 svarų vienos
uncijos sūnelį. Džiaugiasi ir
berniuko tėvas Arthur Bikner.
Bikneriai visą laiką gyvena
Chicagoje, Brighton Parke,
4446 S. California Avenue.

Jauna Biknerių pora turi dvi
sveikas dukras. Melanie jau
artėja prie 4 metų, o Lor-
raine jau sulaukė 2 ir pusės.
Brighton Parke gyvena ir
naujagimio tėveliai Bruno Ske-
ver, o tėvelio tėvas John Kau-
linas tebegyvena Indianoje, Ply-
mouth mieste.

Agota Biknerienė, motinėle
iš motinos pusės gyvena Indi-
anoj, Winemac miestelyje. O
tėvelis Petras Skverckas, iš tė-
vo pusės tėvelis, tebegyvena
Marquette Parke. Visa gausi
giminė linki naujagimiui ir
motinai sveikatos, o tėvui sun-
kaus darbo ir pinigų.

Kaimynas

LEDŲ GADYNĖ GRĮŽTA?
Britų mokslininko išvados

Londonas. Canadien Press
praneša, kad vienas britų mok-
slininkas rimtai spėja, jog ga-
limas daiktas, kad ledų gady-
nė grįžta.

Dr. Thomas Gaskell straips-
nyje Science Journal apžvel-
gęs turimas informacijas, nu-
rodo, kad žemės klimatas tik-
rai eina šalyn ir kad galimas
daiktas, jog ledai iš šiaurės vėl
pradės slinkti į pietus. Pasku-
tinė didžioji ledų gadyne buvo
Pleistocene periode maždaug
prieš pusantro milijono metų,
kuomet didžioji Kanados da-
lis buvo po ledų klotu.

Dr. Gaskell nurodo, kad dar
šio šimtmečio pradžioje Arkti-
kos ledynai (glečeriai) spar-
čiai tirpo, bet jau nuo pusės
šio šimtmečio (nuo 1950 me-
tų) ženklai rodo, kad žemė
pereina į atšalimo periodą...

"Dar neaišku", rašo jis, "ar
tie efektai yra tik statistiniai
klimato kitimai ar yra rezul-
tatas ko nors, ką žmonės pa-
daro aplinką teršdami.

"Viena yra aišku, kad už-
tenka vidutinę oro temperatū-
rą tik penkiais ar iki dešimties
centigradų pakelti arba nu-
leisti, kaip mūsų žemė pasijus
arba nepakendamai karštame
klimato arba ledų amžiuje.
Dabartinis atšėlimas gali reik-
šti, kad naujas ledų slinkimas
prasideda"...

Mokslininkas prileidžia, kad
pats žmogus, gali būti, keičia
žemės temperatūrą tiek daug
visa ko paleidamas į orą. Per
praeitus 100 metų žmonės su-
kūrė nepaprastą daugybę
anglies ir žibalo tuomi sugrau-
dami anglies dvideginio ba-
lansą atmosferoje ir okeanuose...

Naujas varlių karas

UPI pranešimu iš Penang,
Malajijoje, praeitą sekmadienį,
sausio 17 d. per 110 mylių
nuo Penango vienoje vande-
nių pasruvisioje dauboje įvy-
ko varlių karas, kur po kelis
šimtus dviejų veislių varlių su
dideliu klegesiu ir įnirsimu pe-
šė "iki paskutinės".

Varlių kautynės prasidėjo
anksti pavakarę. Pradžioje
susirėmė dalyvaujant ned-
deliam varlių būreliui, bet jau
iš balų pradėjo tiek atvykti,
kad per pusę valandos jau pri-
skaityta daugiau kaip 600,
kurios, matyt, kovėsi iki žūt-
būt.

Karas truko pilnas tris va-
landas ir jam pasibaigus visa
sritis buvo nukreikta negyvy-
s ir sužeistų varlių palaikais.

Tai jau antras varlių karas
toje srityje. Praeitais metais
per penkis mylias nuo dabar-
tinio kovos lauko gumos me-
džio plantacijos varlių kare
dalyvavo virš 2,000 varlių ir
karas užtruko šešias dienas.

**Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI**

— Žagariečių Klubas metinis narių
susirinkimas įvyks sekmadienį, sau-
sio mėn. 24 diena 1 val. popiet. Holly-
wood svetainėje, 2417 W. 43rd Street.
Visi nariai ir narės malonėkite daly-
vauti.
Joe Keturakis, rašt.

— Biržų Klubas narių susirink-
mas įvyks š. m. sausio mėn. 23 dieną
6:30 val. Liet. Evangelikų Ref. para-
pijos salėje, 5230 S. Artesian Avenue.
Dienotvarkę numatoma: Valdybos
pranešimas, Biržų gimnazijos suka-
ties minėjimo komiteto pranešimas
(atvykusieji galės įsigyti to minė-
mo nuotraukų), Valdybos ir rev. ko-
misijos rinkimai ir kitokių klubo rei-
kalų aptarimas. Kviečiame narius
gausiai dalyvauti.
Klubas Valdyba

— Chicago's Suvalkiečių Draugijos
metinis narių susirinkimas įvyks
penktadienį, sausio 22 d., Hollywood
Inn svetainėje, 2417 W. 43rd St. 8 val.
vak. Nariai prašomi atsilankyti.
Bus revizijos komisijos knygų patik-
rinimo pranešimai, taip pat bus aptar-
ta ateinančių parengimas, kuris įvyks
vasario 6 dieną, seštadienį.
Eugenija Strungys, nut. rašt.

REMNIKE TUOS BIZNIERIUS
KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE"

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELININKA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausias gėles ir vainikus antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROVEHILL 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNHALL 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6046 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MALONIOS VIETA
REpublic 7-5608 REpublic 7-5601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARDS 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFAYETTE 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS ČIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTŲ
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYMPIC 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFAYETTE 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARDS 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YARDS 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

"Naujoji Kairė" yra kapitalizmo padaras

Kalbėdamas Chicagoje Princeton universiteto profesorius Marvin Bressler pasakė, kad radikalai studentai pradeda nusigręžti nuo smurto "ne dėl to, kad jie patys būtų moraliai pagerėję, bet tik dėl to, kad šitinko, jog smurtas neapsimoka".

"Naujoji kairė" išeinanti iš mados ir nykstanti, dėl to ateinančių pavasarį bebūsią mažiau smurto. Padegiojimai, bombardavimai ir smurto demonstracijos pranyks, kadangi žmonės nusibodo.

Bressler pasakė, kad jaunieji triukšmą visiška nevertina savo tėvų finansinių pasisekimų ir kad pats kapitalizmas ta "naująją kairę" pagimdė.

Baltaodžiai radikalai žymiausioje daugumoje esančių tėvų vaikai ir turto nevertiną, dėl to tokie naikinami universitetai. Be juodžiai, priešingai "juodieji studentai niekuomet nekursto griauti institucijas. Daugumas juodžiai savo radikalizmą apriboja retorika (kalbomis)", tvirtino profesorius.

Nori viską pakeisti patys nežinodami kam

Chicago universiteto klube kalbėjo pakviestas Northwes-

GERAI PILDOMI INCOME TAX

SIMKUS REAL ESTATE
4259 So. Maplewood Ave.
Susitarimui 254-7450

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
(Licensed by VNEŠPOSYSTORG)
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai,
maistas, doleriniai Certifikatai.
Vedėjas E. ŽUKAUSKAS

HIGH RATES — PAID QUARTERLY
5%
Passbooks
5 1/2%
Investment
bonus plan
\$1,000 minimum
6%
\$5,000 minimum
2 year certificate
5 1/4%
\$1,000 minimum
1 year certificate
Savings Insured to \$20,000. — Highest reserves.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVE., CHICAGO, ILL. 60632

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo
įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje
CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA
Aleksandro Ambrose knyga, aprašanti paskutinį 90 (1869-1959) metų
Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietas
viršelias \$10.00, minkštas \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos
Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvaizdas lietuvių, pirmos
lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos baž-
nyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48
pasauleitietiški choralai, 9 bažnytiniai ir 314 veiksnių žmonių biografi-
jos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamanisčių ir
kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, ban-
kai ir kt.
Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money
Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pastūdi:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

tern universiteto studentų pre-
zidentė negrė Eva Jefferson,
papasakodama susirinkusius
studentams ir profesoriams,
ka kolegijų studentai galvoja
apie Ameriką ir dėlko galvoja.

Visam kaiti esą tėvai, pasa-
kė Miss Eva. Tėvų buvusi kni-
da, kad jie vedė vaikus į sek-
madienines mokyklas, leido
jiems stoti į skautus... leido
jiems skaityti Nepriklausomy-
bės Deklaraciją... jie kalbėjo
apie laisvę ir teisingumą vi-
siems... tati buvo klaida, ka-
dangi vaikai tikrai visam tam
tikėjo".

Ji paprašė klausytojų pasta-
tyti save studentų vietoje. Eja.
"Mus daug kas klausia, kuoni-
gi jūs pakeisite tą sistemą, ka-
da ją sugrąžinsite?" Tai teisin-
gas klausimas. Mes nežino-
me. Mes nežinome, kokia bus
Amerika kai bus pakeista. Mes
tik žinome, kad pakitimai tu-
ri būti."

Vėl 10 gaujininkų suimta

Antradienio naktį suimta 10
besivadinančių "Gangster P
Stones" gatvių gaujos narių,
policijai padarius kratą jų
"štabo būstinėje" 1625 W. Wa-
shington Blvd. Policija ieško-
jo ten besislapstančios nuo
tėvų pabėgusios nepilnametės
mergijos ir rado .22 kalibro
revolverį ir septynis nepilna-
metės mergijos, kurias vė-
liau jas perdavė tėvų globai.

Parduodamas Amphiteatras

Prie Halsted ir 44 gatvių
esančio International Amphi-
theatre vadovybė pasiūlė šią
didžiulę parodų salę parduoti
naujai atstatyto McCormick
Place administracijai. Kompa-
nija jaučiasi priversta parduoti,
kadangi McCormick Place
atstatius ir parodomis bei pa-
rengimams ten persikėlė.
Amphitheatras turėsias nuos-
tolius. "Tai jau atsitiko prieš
McCormick Place gaisrą ir mes
žinome, kad taip vėl bus", sa-
ko amphiteatro vadovybė.
Pardavimo kaina esanti \$6 mi-
lijonai.

Naujasis McCormick Place
turi apie 600,000 kvadratinų
pėdų grindų plotą, o Amphi-
theatre turi apie 585,000 pėdų
Kai kurios stambios firmos
savo parodom norinčios sam-
dyti abidvi sales.

Joks krakmolos taip nesukietins skalbinių, kaip jų pakabinimas džiū-
ti žemos šaltėje. Vienos kelinės užima visą skalbinių krepį.

Pavyzdys Chicago

South San Francisco, Calif.
miesto taryba išleido potvarkį,
kurio uždraudžiama pardavi-
nėti gėrimus bonkose ir skar-
dinėse, kurios kaip "No Re-
turn" nebeprimanomos atgal.
Kampaniją prieš tokias indus,
kurias vėliau užtersiami visi
pašaliai, pradėjo aukštesnių
jų mokyklų ekologijos klasių
mokiniai.

Potvarkis pradės galioti nuo
liepos 1 dienos. Potvarkiu nu-
sikalte bus baudžiami po \$100
arba 30 dienų kalėjimo. South
San Francisco yra 5 mylias i-
pietus nuo paties San Francis-
co miesto.

Gimęs plėšiku būti

Nathaniel Shadd, 27 metų
juodis, pirmadienį buvo sąly-
giniai (ant parolės) paleistas
iš Joliet kalėjimo, kur už ple-
šikavimus buvo nuteistas nuo
2 iki 6 metų. Po 8 valandų
antradienį jis vėl buvo už gro-
ty.

Grįžęs iš kalėjimo jis apsi-
gyveno Y. M. C. A. "pusiau-
kėlės" namuose, 1515 West
Monroe St., kur priimami iš
iš kalėjimų paleistieji, kol su-
sikavimus buvo nuteistas nuo
2 iki 6 metų. Po 8 valandų
antradienį jis vėl buvo už gro-
ty.

Vėl kels mokesčius likeriams, cigaretėms

Gubernatoriaus Ogilvie ad-
ministracija planuoja vėl pa-
kelti valstybinius mokesčius
likeriams ir cigaretėms. Tati
esą reikalinga biudžetui "iš-
balansuoti". Ogilvie pasisakė
žiūrėsias, kad "bendrieji" mo-
kesčiai nebūtų pakeliami. Ben-
drais mokesčiais skaitomi to-
kie, kaip pardavimo ir mokes-
tis nuo pajamų valstybei. Pa-
kelti mokesčius sumanymas
būsiąs legislatūrai įteiktas ko-
vo 3 d. Pakėlimas pradėtų ga-
lioti nuo ateinančios liepos 1
dienos.

Legislatura tuos mokesčius
paskutinį kartą kėlė 1969 me-
tais. Valst. mokestis ciga-
rėtms iš 9 centų pakils iki 12 c.
pokeliui, o likeriams iš \$1.52
iki \$2 galionui. Tik alui mo-
kestis tebuvo pakeltas vienu

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Prokuratūra apskundė "Naujos Tiesos" bažnyčią"

Illinois gen. prokuroras
William Scott kreipėsi į Cir-
cuit teismą, prašydamas už-
drausti prieš metus įsisteig-
usią "bažnyčią", kuri skelbiasi
"išvėntinanti" ir kunigus kiek-
vieną, kas per paštą atsiųs de-
šimtį dolerių!

Prokuroras teismui apskun-
dė, kad ta "Naujos Tiesos Mi-
sionieriai" pasivadinusio orga-
nizacija renka pinigų nelegali-
ams ir apgaulingiems tiks-
lams, ir pareikalavo, kad tos
"bažnyčios" pirmininkas ir di-
rektorai duotų smulkia apys-
kaitą iš savo veiklos.

Toji 1970 metų sausio mėne-
sį charterį gavusi "bažnyčia" per
vietinius ir kolegijų studentų
laikraščius skelbiasi kiekvie-
ną asmenį už \$10 čekį "išven-
tinanti" ir kunigus" ir suteikianti
"teologijos daktaro" titulą!

Tą "bažnyčią" ir jos veiklą
buvo iškelta aikštėn praėjusio
rudens, kai vienas Chicago
Tribune reporteris nusiuntė
\$10 čekį ir buvo per paštą "or-
dinuotas" kunigu ir teologijos
daktaru! Norėdamas dar dau-
giau, reporteris nusiuntė kitus
\$10 ir gavo tuos pačius titulus
savo šuniui vardu Lance
Broadhead.

TRUMPAI

— Chicago Lietuvos Moterų
Klubo valdyba ir narės trečia-
dienį nutarė pasiųsti telegram-
as prezidentui Nixonui, po-
piežiui Pauliui 6-tam, švedijos
premierui Palme, kad protes-
tuotų prieš mirties bausmės
paskyrimą Vytautui Simokai-
čiui, prašytų pakeisti mirties
bausmę ir leisti Simokaičiui ir
nėščiai jo žmonai laisvai išva-
žiuoti į užsienius. Šios klubo
narės asmeniškai siuntė tele-
gramas: p.Allen, Brazis, Dau-
kus, Dodge, Kaliebe, Kaza-
nauskas, Krajciek, A. Kutchins,
Phillips ir Zellis.

— L. V. S. Ramovės, čika-
gos skyriaus ramovėnų susi-
rinkimas įvyks sausio mėnesio
24 dieną, 12 val. Jaunimo Cen-
tre.

— Amerikos Lietuvių Tary-
bos So. Bostono skyrius jau su-
darė programą Lietuvos nepri-
klausomybės atstatymo 53 m.
sukakties paminėjimui, kuris
įvyks vasario 14 dieną. Jis
prasidės 10 val. pamaldomis
Šv. Petro parapijos bažnyčio-
je. Iškilmingas minėjimas bus
Lietuvių piliečių draugijos au-
ditorijoje. Vietos Alto valdy-
ba sudaro E. Cibas — pirm. V.
Bajerčius — vicepirm., A. Ke-
turakis — sekr. ir P. Brazaitis
— išd.

— LB Brighton Parko apy-
linkės valdybą yra išrinkti:

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

CLERK — TYPIST
Immediate opening for a person to
perform a variety of interesting cler-
ical duties in our 2 girl office. Typing
necessary. Unusual opportunity w/
many Co. benefits.
ACTIVE GRINDING MFG. CO.
2121 W. HUBBARD
666-8567

GIRL FRIDAY
FOR 1 GIRL OFFICE
Typing, filing, general office duties.
Good Starting Salary.
CALL FOR INTERVIEW
626-2200
GALVANIC INDUSTRIES, INC.

HELP WANTED — MALE
Darbininkių Reikia

REIKALINGAS
BUCERIS KRAUTUVEI,
2659 West 71st St.,
kampas 71 ir Washtenaw.
Tel. 778-0818

REIKALINGAS
BARTENDERIS
422-3535

RENTING IN GENERAL
N u o m o s

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS ar du
su virtuvės privilegijomis.
Teirautis tel. 434-3440.

AUTOMOBILES—TRUCKS
Automobiliai — Sunkvežimiai

PARDUODU mažai vartotą 1968 m.
vokiečių gamybos automobilį NSU
1200C, 4 cilindrinį, 4 bėgių. Žalios
spalvos, labai taupus, labai retas mo-
delis Amerikoje. Tik \$885.00. Skam-
binį savininkui 778-7785.

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrenginiai

PARDUODAMI
IS MODELINIU NAMU BALDAI
80% iki 50% nuolaida. Galima pirkti
šalimis ir išsimokėtina. Aptarnauja
lietuvių.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

Juozas Šlajus — pirm., Vytenis
Šilas — vicepirm., Simas Joku-
baitis — sekr., Vladas Paliku-
nis — išd. Kęstutis Dirks,
Petras Peleckas ir Valentinas
Raciūnas — valdybos nariai.

— Albertas Vinickas, East
Chicago, Ind., yra vietos Ame-
rikos Lietuvių Tarybos sky-
riaus pirmininku nuo pat tos
organizacijos įsisteigimo. Sky-
rius aktyviai dalyvauja savo
valstijos ir visos Amerikos po-
litiniame gyvenime bei lietu-
viškoje veikloje, ypatingai
kreipiamas dėmesys į informa-
ciją svetimiems pavergtos
Lietuvos ir visų lietuvių rai-
kalais. A. Nenienė ir K. Valeika
yra vicepirmininkai, P. Andrei-
ka — sekr. ir J. Skerys — išd.
Skyrius intensyviai ruošiasi
Vasario 16 minėjimui.

— Inž. Valdas Adamkus sau-
sio 23 d. 8 v. v., Riverdale Re-
creation centre skaitys paskai-
tą apie Federalinės valdžios
pastangas švarios aplinkos iš-
laikymą. Paskaitą ruošia Wa-
shingtono Lietuvių Technikos
ir Gamtos mokslų draugija.

— Chicago Medžiotų Klubo
sausio 23 d. Jaunimo Centre
įvyksta banketo dalyviai
bus filmuojami ir fotografuojami.
Rezervacijos telefonu —
476-2952. (Pr).

— Kovos dėl Lietuvos Nepri-
klausomybės I Tomas, apimęs
lietuvių kovas su bolševikais ir
bermontininkais 1918—1920 m.,
jau spausdinama. Kaina \$12.00.
Laikas užsisakyti. Pinigus siųsti:
Mr. K. Ališauskas, 7312 So.
Washtenaw Ave., Chicago Ill.
60629. (Pr).

— Grandies tautinių šokių grū-
pės vakaras įvyksta š. m. sausio
30 d., šeštadienį, 7:30 val. vak.
Jaunimo Centre. Programoj —
tautinių šokių pynė, gros Ažuo-
lo Stelmoko orkestras, ištaigin-
gas bufetas. Staliukus rezerva-
vuoti pas p. P. Pelkūnus, telef.
434-9240. (Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTURA PATARNAUJA VISAS DRAUDIMO REIKALAS

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — P R o s p e c t 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

RESTORANAS — VALGYKLA. Dvie-
jų aukštų namas, moderniški ir nauji
irenginiai — jūdi vieta — labai geras
biznis, lengva aptarnauti.

3 BUTAI ir BIZNIO patalpa. Rink-
tinė vieta Marquette Parke. \$43,000.

11 BUTŲ MŪRAS, 10 metų. 60 p.
sklypas, geros pajamos, puiki vieta.

ŠIMAITIS REALTY

NOTARY PUBLIC, INCOME TAX,
INSURANCE

2737 W. 43rd STREET

CL 4-2390

HOME INSURANCE

Call: Frank Zopolis

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

JUOZAS (JOE) JURAITIS

Nebrangiai ir greitai taiso Volkswage-
nus, Volvrs, Mercedes, Forscheus ir
kitas užs. ir vietinės gamybos maši-
nas. Elektroninis tikrinimas, patyrę
mechanikai, vilkikas.

RICHMOND AUTO SERVICE

2934 West 63rd St.

Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisyimas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REpublic 7-1941

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

APDRAUDŲ AGENTŪRA:

Namų, automobi-
lių, gyvybės, svei-
katos ir biznio.

Patogios išsimokė-
jimo sąlygos.

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

DAŽAU NAMUS

IŠ VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus.

Pilna apdrauda.

I. RUDIS Tel. CL 4-1050

SIUNTINIAI

I LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th Street

Chicago, Illinois 60629

WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių pre-
kių. Automobiliai, šaldytuvai,
maistas, pinigai.

NAUJENAS

LIETUVIŲ TAPPIŲ PERKA IR PARDUODA
IR PROGAS ŽINOTI TIKAI PER
NAUJENAS

LA 1-6047

IKainavimas veltui, kreipkitės bet kada

SKAITYK KASDIEN

NAUJENAS

IR TIKAI SKAITO

Lietuvių tappi perka ir pardoda
ir progas žinoti tikai per
NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS

NAUJENAS